

MÜLKIYE'DE YENİ BİR GELENEK : ÇARŞAMBA TOPLANTILARI

Mevlüt BOZDEMİR

Siyasal Bilgiler Fakültesinde 1976 yılından bu yana sürdürülmekte olan ve öğretimin yapıldığı her çarşamba gerçekleştirilen Tartışmalı Bilimsel Toplantılar giderek yeni bir Mülkiye geleneği olarak yerleşmektedir. Bir yandan bu geleneğin somut bir iz bırakmadan unutulmasını önlemek, öte yandan Türk üniversite çevrelerinin zaman içinde ilgilendikleri, konuşup tartıştıkları konu ve sorunların saptanması için, ilerde bir belge olur düşüncesiyle sözkonusu toplantıların hiç olmazsa konuşmacılarıyla konu başlıklarını bir araya getirmekte yarar gördüm. Bir ölçüde de olsa böylece belirli bir dönemin düşünce iklimini oluşturan gündem konuları belirlenmiş olacaktır.

O dönemin Dekanı olan Prof. Gündüz Ökçün'den aldığım bilgiye göre Çarşamba Toplantıları ilk olarak 1976 Nisan ayının sonunda başlatılmıştır. Fakat bu ilk toplantıların konu ve konuşmacıları saptanamamıştır. Bu nedenle aşağıda sunulan dizi 1976 Eylülünden başlamaktadır.

Bu toplantılarla önceleri Fakülte içinde yürütülen araştırmalar arasındaki kopukluğu gidermek, araştırmacılar arası bilgi ve deney akışını ve görüş alışverişini sağlamak için bir tartışma ve eleştiri ortamı yaratmak amaçlanmaktaydı. Bu amaca sadık kalınmakla birlikte zamanla bir yandan yabancı konuşmacıların da bu toplantılarda yer aldığı; öte yandan gezi izlenimleri ve güncel sorunlar gibi araştırma dışı konuların da gündeme geldiği gözlenmektedir.

Bilimsel yaşamın en kalıcı izleri yazılı olmakla birlikte sözlü bilimsel etkinliklerin de bu alanda küçümsenmemesi gereken bir yer tuttuğu açıktır. Bu bağlamda sözlü bir bilim literatüründen (yazın) söz etmek bile yerinde sayılabilir. Nitekim geleneksel yazılı bilim yazını yanısıra çağdaş tekniğin sağladığı plak, teyp, film, video,... gibi olanaklar giderek yaygınlaşan bir ölçüde görsel ve işitsel belgeleme

yöntemlerine dayanan yeni bir bilimsel yazın türü oluşturma yolundadır. (*) Bu anlamda burada yalnızca bir bölümünü topladığımız sözlü etkinliklerin tümünün kalıcı bir biçimde saptanması kanımızca gelecekte ilginç bir belge değeri taşıyabilir.

SBF'deki öğretim dışı sözlü bilimsel etkinlikler kuşkusuz salt Çarşamba Toplantıları değildir. Yerli, yabancı, kişisel, grupsal, resmi, akademik... nitelikli ve konferans, seminer, panel, kollokyum, sempozyum, yuvarlak masa, açık oturum... biçiminde sayısız etkinlikler yanı sıra Fakültenin kurum olarak ya da üyelerinin katıldığı pek çok yerli ve yabancı toplantı vardır. Çarşamba Toplantıları bu zengin sözlü yazının yalnızca sürekli ve düzenli bir parçasını oluşturmaktadır. Bu ilk derlemenin bir gün bütün sözlü etkinliklerin saptanmasına bir başlangıç olması umud edilir.

Aşağıda sunulan ilk beş yıllık konuşma dizisinin derlenmesinde yardımlarını esirgemeyen sayın Gündüz Ökçün, sayın Fehmi Yavuz, ve sayın Sina Akşin'e teşekkür ederim.

M.B.

(*) "Oral History, Histoire Orale, archives Orales, Documentation Orale..." gibi başlıklar altında yayınlarıyla, toplantılarıyla son yıllarda giderek gelişen bir "Sözlü Tarihçiler" çevresi oluşmaktadır. Konuya ilişkin bir yazı dizisi için bkz. "Archives Orales: Une Autre Histoire?" Annales, Paris Jarvier-Février 1980.

S.B.F. TARTIŞMALI BİLİMSEL TOPLANTILAR DİZİSİ (1976-1981)

Yer : Fakülte Kurulu Salonu, Gün : Çarşamba, Saat : 12.30 - 14.30 (*)

1975 - 1976 KIŞ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
8 Eylül 1976 (14.00)	Josef Balcerek (Central School of planning and Statistics Poland)	Polish Socialism in the light of recent developments in the Polish labour movement.
8 Eylül 1976 (17.00)	Gerhard Mensch (Science Center, Berlin)	Technological innovation and Ger- man Capitalism.
29 Eylül 1976	Prof. Fehmi Yavuz	
3 Ekim 1976	Mehmet Arda	Eşitsiz Değişim
13 Ekim 1976	Osman Olcay	Birleşmiş Milletlerde Uluslararası Politikanın Oluşması
20 Ekim 1976	İcen Börtücene	IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı
27 Ekim 1976	Hikmet Çetin	IV. Beş Yıllık Kalkınma Planının Genel Görünümü
3 Kasım 1976	Prof. Bahri Savcı	Konsensüs Demokrasisi
10 Kasım 1976	Doç. Dr. Sina Akşin	Türkiye'nin 1789'u 1908 midir?
17 Kasım 1976	Prof. Dr. N. Abadan-Unat	Merkez-Çevre Yaklaşımı Açısın- dan ABD'nin yapısal değişimi
24 Kasım 1976	Dr. Tekin Akıllıoğlu	Anayasa Mahkemesi ve İdare Hu- kuku Kavramı
1 Aralık 1976	Prof. Dr. Tuncer Bulutay	Türk Toplumsal ve Siyasal Yaşa- mındaki gelişmeler Üzerine Bazı Düşünceler
3 Aralık 1976	Zeki Aytaç	Bağlı İşletmeler Hukuku
15 Aralık 1976	Doç. Dr. Bilsay Kuruç	Türk Dış İktisat İlişkileri
22 Aralık 1976	Doç. Dr. Alpaslan Işaklı	İşçilerin Yönetime Katılması So- runu Üzerine Bazı Düşünceler
29 Aralık 1976	Doç. Dr. İlkay Sunar	Sosyal Bilimlerde Yeni Teorik Ge- lişmeler

(*) Bu toplantı dizisinde yer alan fakat Çarşamba günü yapılmayan toplantı-
ların günü ve saati ayrıca belirtilmiştir.

1976 - 1977 YAZ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
2 Şubat 1977	Turgut Aytuğ Büyükelçi	Çin
7 Şubat 1977	Dr. Alaaddin Şenel	"Tarihte Neler Oldu" İkel Top- lumdan Sanayi Devrimine Üretim ve Savaş Teknolojileri ile Ekono- mi-Kültür İlişkileri
9 Şubat 1977	Prof. Fehmi Yavuz	Füturoloji (Düzenli Kurgu) ve Ro- ma Klübü
16 Şubat 1977	Doç. Dr. Korkut Boratav	Uluslararası Yeni Ekonomik Dü- zen
23 Şubat 1977	Doç. Dr. Özdemir Akmut	Türkiye'de İşletmelerde Enerji So- runu
2 Mart 1977	Prof. Dr. N. Abadan-Unat	Kapitalist ve Sosyalist Toplumlar- da Yabancılaşma (Alienation) So- runu
9 Mart 1977	Bilâl Şimşir Dışişleri Bakanlığı	Ege Sorunu
18 Mart 1977	Dr. Artun Ünsal	Yargıçlar Gerçekten Yansız mıdır? Yargıçların Kararlarını Etkileyen Çeşitli Nedenlere Sosyolojik Açı- dan Bir Yaklaşım Denemesi.
23 Mart 1977	Cahit Külebi	Cumhuriyet Döneminde Türk Şii- rinin Belirgin Yönleri
30 Mart 1977	Faruk Güvenç	Türk Müziğinin Bugünkü Duru- mu
6 Nisan 1977	Dr. Yahya S. Tezel	"Üretim Biçimi" Kavramı ve XV XVI. Yüzyıl Osmanlı İmparatorlu- ğu
11 Nisan 1977	Doç. Dr. Kurthan Fişek Dr. Gencay Şaylan Dr. Cahit Tutum	Spor Sosyolojisi
13 Nisan 1977	Dr. Doğu Ergil	Türkiye'de İşlenen Kentsel Namus Cinayetlerinin Sosyolojik Bir Çö- zümlemesi
20 Nisan 1977	Doç. Dr. Teo Grunberg ODTÜ Öğretim Üyesi	Mantıksal ve Felsefi Açından Ger- çek
27 Nisan 1977	Dr. Yalçın Tuncer ODTÜ Öğretim Üyesi	Gerçeği Ölçme Sorunu

Tarih	Konuşmacı	Konu
4 Mayıs 1977	Yalçın Koç ODTÜ İdari İlimler Fakültesi Asistanı	Pozitivist Bilimlerde Ölçme Sorunu
11 Mayıs 1977	Prof. Dr. Tuncer Bulutay	İktisat Bilimi Açısından Gerçek Sorunu
16 Mayıs 1977	Dr. Metin Kazancı	CHP Programında Demokratik Kamu Yönetimi Üzerine Bazı Düşünceler
25 Mayıs 1977	Doç. Dr. Ahmet Demir	Havacılık ve Uzay Endüstrisinin Günümüzdeki Durumu
1 Haziran 1977	Doç. Dr. Alpaslan Işıklı	Bettelheim'in Son İki Kitabı Üzerine "Sovyetler Birliğinde Sınıf Mücadeleleri" ve "Çin'de Kültür Devrimi ve Sanayileşme"
8 Haziran 1977	Doç. Dr. Sina Akşin	Tarih Yazmanın Sorunları
15 Haziran 1977	Prof. Dr. Bedrettin Tuncel	Türkiye Açısından Hümanizm
22 Haziran 1977	Metin And	Türk Balesi
29 Haziran 1977	Dr. Ömer Kürkçüoğlu	İngiliz Parlamentosunda Türkiye Üzerine Tartışmalar (1919-1923)

o

1977 - 1978 KIŞ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
12 Ekim 1977	Prof. Fehmi Yavuz	"Kent Plancılığı ve Kamulaştırma Sorunu"
19 Ekim 1977	Dr. Ergin Atasü	"Akademik Meslekte Ruh Ve Beden Sağlığı Sorunu"
26 Ekim 1977	Doç. Dr. Taner Timur	"Fransa'da Siyasal Gelişim ve Fikir Hareketleri"
2 Kasım 1977	Doç. Dr. Ahmet Demir	"Milli Enerji Politikasının Saptanması"
9 Kasım 1977	Doç. Dr. Ömer Kürkçüoğlu	"İngiliz Parlamentosunda Türkiye Üzerine Tartışmalar, 1919-1923"
16 Kasım 1977	Doç. Dr. Metin Kazancı	"Yerel Seçim Öncesi Kent Halkı ve Belediyeler"
30 Kasım 1977	Dr. Seval Gürel	"Sosyal Psikolojik Denge ve Dengedışılık Olguları"

Tarih	Konuşmacı	Konu
7 Aralık 1977	Dr. Ümit Hassan	"İslam Teorisinde ve Osmanlı Uygulamasında İstibdat Kavramı"
14 Aralık 1977	Prof. Bahri Savcı	"Mustafa Kemal Devriminde Siyasal Amaç"
21 Aralık 1977	Dr. Ünsal Cskay	"Toplumsal Değişimde Teknolojinin Yeri Konusunda Görüşler"
28 Aralık 1977	Dr. Ömür Sezgin	"Avrupa Komünizmi"
4 Ocak 1978	Dr. İlber Ortaylı	"Osmanlı Toplumunda Aile ve Evlilik Üzerine Mukayeseli Yaklaşım"
11 Ocak 1978	Doç. Dr. Hasan Ersel	"Refah Teorisi ve Eşitlik"
18 Ocak 1978	Doç. Dr. Çelik Kurdoğlu	"Türkiye'nin Ödemeler Dengesi Sorunu" (Yapılamadı)
25 Ocak 1978	Dr. Pars Esin	"Yabancılaşma Üzerine"
15 Şubat 1978	Oktay Varlıer DPT Uzmanı	"Türkiye'de İç Ticaret Hadleri"
22 Şubat 1978	Dr. Artun Ünsal	"Yüksek Yargı: Bürokrasinin 'burjuva' İktidarına Karşı Son Kalesi mi?"
1 Mart 1978	Dr. Güneri Akalın	"Yüksek Eğitimin Finansmanının Gelir Dağılımına Etkileri"
8 Mart 1978	Doç. Dr. Özer Ozankaya	"Çağdaş Toplum Koşulları ve Bilime Dayalı Yönetim"
22 Mart 1978	Prof. Dr. Cevat Geray	"Kıyı Yağması"
29 Mart 1978	Dr. Doğu Ergil	"Endüstri Sonrası Toplumu Kavramı Üzerine Düşünceler"

1977 - 1978 YAZ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
5 Nisan 1978	Dr. Baskın Oran-H. Gerger	"Din ve Milliyetçilik İlişkisi: Bir Dış Politika Modeli Kurma Çabası"
12 Nisan 1978	Dr. İlhan Tekeli	"Türkiye'de Holdingleşme Süreci ve Yer Seçimi Davranışları"
19 Nisan 1978	Dr. Şükrü Gürel	"Petrol ve Uluslararası Politika"
28 Nisan 1978	İlhami Emin (Üsküp Türk- Arnavut Tiyatrosu Genel Md.) Doç. Dr. Alpaslan Işıklı	"Yugoslavya'da Özyönetim ve Milliyetler Sorunu"
3 Mayıs 1978	Dr. İber Ortaylı	"Osmanlı Şehirlerinde İaşe Sorunu"
10 Mayıs 1978	Dr. Yıldız Ötüken (H.Ö. Öğr. Gör)	"Bizans Sanatı"
17 Mayıs 1978	Dr. Hülđan Gürsel	"Azgelişmiş Ülkelerde Gıda Dağıtımının Etkinleştirilmesi Sorunu"
24 Mayıs 1978	Dr. Nuri Yıldırım	"Uluslararası Şirketler"
31 Mayıs 1978	Doç. Dr. Rona Aybay	"TRT Tekeli ve TRT'nin Rakipleri"
7 Haziran 1978	Doğan Ergun (Kültür Bakanlığı Başmüşaviri)	"Toplumbilimsel Tecrübe, Toplumsal Tecrübe: Toplumbilimde Nesnellik Sorunu"
14 Haziran 1978	Doç. Dr. Korkut Boratav	"Küçük Üreticilik ve Kapitalizm"
21 Haziran 1978	Doç. Dr. Çelik Kurdoğlu	"Ödemeler Bilançosundaki Değişmelerin İncelenmesi Üzerine Bir Deneme"
28 Haziran 1978	Doç. Dr. Mete Tuncay	"Türkiye Cumhuriyetinde Tek Parti Yönetiminin Kuruluşu"

1978 - 1979 KIŞ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
22 Kasım 1978	Doç. Dr. Taner Timur	"Osmanlı Devletinin Kuruluşu Sorunu"
29 Kasım 1978	Prof. Dr. Tuncer Bulutay	"Demokrasi ve Özgürlük Konusunda İki Teorem"
6 Aralık 1978	Doç. Dr. Orhan Türkay	"Türkiye'de İşsizlik"
13 Aralık 1978	Dr. Mehmet Arda	"Türk-Amerikan Kredi Görüşmeleri 1910-1913"
20 Aralık 1978	Dr. Uygur Kocabaşoğlu	"Türkiye'de TRT Öncesi Dönemin Radyoculuğuna İlişkin Gözlemler"
27 Aralık 1978	Doç. Dr. Oya Tokgöz	"Çocukların Beğendiği TV Reklamları"
10 Ocak 1979	Doç. Dr. Oğuz Onaran	"Türk Sineması ve Sorunları"
24 Ocak 1979	Halil Berktaş	"Lenin'in Emperyalizm Teorisi Açısından YUED Mücadelesi Üzerine Bazı Düşünceler"
14 Şubat 1979	Ülkü Başsoy D.İ.B. Nükleer Enerji Sorunları ve Bilimsel İşbirliği Dairesi Bşk.	"Uluslararası Nükleer Enerji Siyaseti"

1978-1979 YAZ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
18 Nisan 1979	Doç. Dr. Rona Aybay	"Uluslararası İnsan Hakları Belgelerinin Türk Hukukuna Etkisi"
25 Nisan 1979	Dr. Uygur Kocabaşoğlu	"Türkiye'de Amerikan Okulları"
2 Mayıs 1979	Mahmut Tali Öngören	"Türk Sanat Yapıtlarının Yurt Dışında Tanıtılmasında güdülen Politika ne Olmalıdır?"
9 Mayıs 1979	Sadık Baklacioğlu	"Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Temel Sorunları"
16 Mayıs 1979	Halil Berktaş	"Toprak Rantı ve Toprak Reformu"
23 Mayıs 1979	Dr. Ercan Uygur	"Son Ekonomik Önlemler ve Sanayide Kapasite Kullanımı"
30 Mayıs 1979	Dr. Mete Tunçoku (ODTÜ İdari Bilimler Fak. Öğretim Görevlisi)	"Japon-Çin İlişkileri ve Uzak Doğu'daki Son Gelişmeler"
6 Haziran 1979	Prof. Fehmi Yavuz	"Organize Sanayi Bölgeleri (Topraktan Yararlanma Açısından)"
13 Haziran 1979	Doç. Dr. Oral Sander ve Dr. Haluk B. Gerger	"Türk Dış Politikasında Sorunlar"
20 Haziran 1979	Dr. Ömür Sezgin	"Bir Bilimsel Yöntem Olarak Mantıksal Positivizm"
27 Haziran 1979	Doç. Dr. Mete Tunçay	"Sovyetler Birliği İzlenimleri"

1979 - 1980 YAZ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
7 Kasım 1979	Doç. Dr. Sina Akşin	"Asyalı mıyız? Avrupalı mıyız?"
14 Kasım 1979	Doç. Dr. Artun Ünsal(*)	"Fransa'da İki Büyük Savaş Arasında Siyasal İstikrarsızlık ve Seçimler"
21 Kasım 1979	Doç. Dr. Türker Alkan(*)	"İtalya'da İki Cihan Savaşı Arasında Siyasal Gelişmeler"
28 Kasım 1979	Dr. Yavuz Sabuncu(*)	"Almanya'da İki Cihan Savaşı Arasında Siyasal ve Toplumsal Gelişmeler"
5 Aralık 1979	Prof .Dr. Tuncer Bulutay(*)	"Türk Toplumsal ve Siyasal Yaşamındaki Son Gelişmeler Üzerine Bazı Düşünceler"
12 Aralık 1979	Bilge Cankorel	"Pekin'de Bir Diplomatın Gözlemleri"
19 Aralık 1979	Doç. Dr. Yüksel Ersoy	"Ceza Mevzuatının Anarşi ile Mücadeledeki Yeri"
26 Aralık 1979	Dr. Ümit Hassan	"İslamiyetten Evvel Türk Medeniyeti ve Ziya Gökalp"
3 Ocak 1980	Doç. Dr. Turgut Tan	"İdarenin Fiyatlara Müdahalesi"
10 Ocak 1980	Prof. Dr. Uğur Korum	"1978-1979 yıllarındaki Ekonomi Politikasına Kritik Bir Bakış"
17 Ocak 1980	Doç. Dr. Taner Timur	"Osmanlı Toplumunu ve İkinci Feodalite"
24 Ocak 1980	Doç. Dr. Korkut Boratav	"Dünya Ham madde Ticaretinde Bölüşüm Sorunları"
31 Ocak 1980	Dr. Doğu Ergil Dr. Baskın Oran Dr. Ömer Madra Dr. Haluk B. Gerger	AÇIK OUTUM "Filistin Sorunu"

(*) İşaretili konuşmalar bir dizi oluşturmaktadır.

1980 - 1981 YAZ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
5 Mart 1980	Doç. Dr. Turgut Tan	"İdarenin Fiyatlara Müdahalesi"
12 Mart 1980	Dr. Mevlüt Bozdemir	"27 Mayıs-12 Mart-1 Ocak"
19 Mart 1980	Doç. Dr. İber Ortaylı	"İran'da 19. Yüzyıldaki Reformların Niteliği ve Son olayların Değerlendirilmesi"
26 Mart 1980	Halil Berktaş	"Afganistan Dersleri: Emperyalis Eylemin Bütünsel Teorisi"
2 Nisan 1980	Doç. Dr. Oya Tokgöz	"Türkiye'de Yerel Basın Olgusu, Rolü ve Önemi"
9 Nisan 1980	Prof. Fehmi Yavuz	"Ölüm Duyuruları"
16 Nisan 1980	Dr. Haluk B. Gerger	"Dış Politikada Bürokrasi Sorunu ve 1978-79 Döneminde Siyasal İktidar-Bürokrasi İlişkileri Üzerinde Bazı Düşünceler"
30 Nisan 1980	Dr. Uygur Kocabaşoğlu	"Tarihte Kâğıt"
7 Mayıs 1980	Prof. Dr. İoanna Kuçuradi (Hacettepe Üniversitesi)	"Siyaset ve Felsefe"
14 Mayıs 1980	Dr. Şahin Yenişehirlioğlu	"Hegel'de Birey-Toplum İlişkileri"
21 Mayıs 1980	Dr. Yazgülü Aldoğan	"Basınıımızda Vitrinin Arkası"
28 Mayıs 1980	Dr. Baskın Oran	"Atatürk Milliyetçiliği"
4 Haziran 1980	Dr. Mete Tunçoku (ODTÜ)	"Uzak Doğudaki İyasal Denge Açısından Kore'nin Birleşmesi Sorunu"
11 Haziran 1980	Doç. Dr. Oğuz Onaran	"Bürokrasi Deneyiminde Yaptığım Gözlemler"

1980 - 1981 KIŞ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
5 Kasım 1980	Dr. Mevlüt Bozdemir	"Askeri Demokrasi"
12 Kasım 1980	Doç. Dr. Musa Çadırcı (Dil Tarih Coğrafya Fak.	"Tanzimat Döneminde Osmanlı Ülke Yönetimi"
19 Kasım 1980	Prof. Fehmi Yavuz	"12 Mart Olaylarında Ankara Üniversitesinin iki Fakültesi: İla- hiyat ve SBF"
26 Kasım 1980	Halil Berktaş	"Polonya ve Teori"
3 Aralık 1980	Prof. Dr. Ahmet Demir	"Türkiye'de Petrole Bağımlılığın Azaltılması"
10 Aralık 1980	Doç. Dr. Ünsal Oskay	"Kitle İletişimi Araçlarında Düz Şiddetin ve Pornografik Şiddetin Gösteriminin Siyasal Kültür Açı- sından Etkileri"
17 Aralık 1980	Dr. Baskın Oran	"Kurtuluş Savaşının Anti-Kapita- listliği, Anti-Emperyalizmi, Üçün- cü Dünyacılığı ve Yayımcılığı Üzerine"
24 Aralık 1980	Doç. Dr. Oya Tokgöz	"Eskişehir ve Yozgat'ta Haziran 1980'de yapılan Alan Araştırmala- rı Hakkında Gözlemler"
7 Ocak 1981	Doç. Dr. Rona Aybay	"Evlilik Hukukuna İlişkin Bazı So- runlar"
14 Ocak 1981	Dr. Uygur Kocabaşoğlu	"Atatürk Dönemi Basını Üzerine"
21 Ocak 1981	Doç. Dr. Alpaslan Işıklı Dr. Şükrü Sine Gürel Asis. İhsan Sami Garan	"SBF Mensuplarının İngiltere İz- lenimleri".
28 Ocak 1981	Doç. Dr. Sina Akşin Doç. Dr. İlber Ortaylı Dr. Ömür Sezgin Asis. Can Hamamcı	"SBF Mensuplarının Fransa İzle- nimleri"

1980 - 1981 YAZ DÖNEMİ

Tarih	Konuşmacı	Konu
4 Mart 1981	Serap Can	"Diapozitiflerle Köy İzlenimleri" (Küçük Anfide)
11. Mart 1981	Dr. Murat Katoğlu	"Atatürk Döneminde Kültür ve Sanat Kurumlaşması"
18 Mart 1981	Prof. Dr. Özer Ozankaya	"Laiklik: Atatürk Devrimlerinin Genel Niteliği Olarak Anlamı ve Çağdaş, Demokratik, Toplumsal Gelişim Açısından Önemi"
25 Mart 1981	Prof. Dr. Tuncer Bulutay	"Türk Ekonomisinin Son Yıllardaki Gelişmeleri Üzerine Düşünceler"
1 Nisan 1981	Doç. Dr. Korkut Boratav	"Son Ekonomik Bunalım Karşısında Latin Amerika"
8 Nisan 1981	Doç. Dr. Yılmaz Akyüz	"Ekonomik Bunalımda Para ve Sermaye Piyasaları"
15 Nisan 1981	Prof. Dr. Ahmet Demir	"Türkiye'de Nüfus-Doğal Kaynaklar İlişkisi"
29 Nisan 1981	Dr. Baskın Oran	"Atatürk'de ve Bugün Bağımsızlık ve Batılılaşma Kavramları"
6 Mayıs 1981	Prof. Fehmi Yavuz	"Harf Devrimi"
13 Mayıs 1981	Prof. Dr. Cemal Mihçioğlu Prof. Dr. Ruşen Keleş Prof. Dr. Rona Aybay Doç. Dr. Korkut Boratav Doç. Dr. Sina Akşin	"Dil Sorunlarımız"
20 Mayıs 1981	Dr. Yavuz Sabuncu	"Sosyalist Ülkelerde Sendikaların İşlevi"
3 Haziran 1981	Erkan Akın (A.İ.T.İ.A.)	"Althusser'de Epistemoloji"

SBF İKTİSAT LİSANSÜSTÜ DERS PROGRAMI
UYGULAMASI : 1980 - 1981

YÜKSEK LİSANS

Dönem I

Matematik (Ercan Uygur)
İktisat Teorisi (T. Bulutay)
(Y. Akyüz)

Dönem II

Mikro İktisat (T. Bulutay)
Makro İktisat (Y. Akyüz)

Yüksek Lisans ve Doktora Ortak Seçimlik Dersler

Dönem I

İktisat Teorisi Grubu

İktisat Kuramında Yöntem
Sorunları (T. Bulutay)
Uluslararası İktisat Teorisi
(Ç. Kurdoğlu)
Para ve Enflasyon
(Y. Akyüz)

Dönem II

İktisat Teorisi Grubu

Maliye Teorisi (Ö. Uluatam)
Değer, Bölüşüm, Büyüme Kuram-
ları (N. Yıldırım)

Uygulamalı ve Kurumsal İktisat
Grubu

Tarımsal Yapı Analizleri
(K. Boratav)
Sanayi Ekonomisi (U. Korum)

Uygulamalı ve Kurumsal İktisat
Grubu

Uygulamalı Ekonometri
(E. Uygur)

Seminer

Seminer Yöneticisi ve Koordinatörü : E. Öney

(NOT: Yeni yönetmelik uyarınca, doktora öğrencileri, yüksek lisans öğretim yılında aldıkları iki seçimlik ders de dahil olmak üzere, seçmekle yükümlü buldukları altı dersten ikisini "İktisat Teorisi" grubundan ikisini "Uygulamalı ve Kurumsal İktisat" grubundan almak zorundadırlar.

YÜKSEK LİSANS : İktisat alanında her yüksek lisans öğrencisi yukarıda adı ve saatleri belirtilen zorunlu dersleri ve her dönemde bir seçimlik ders almak zorundadır.

DOKTORA : İktisat alanında doktora öğrencisi her dönemde iki ders, bir yılda bir seminer almak zorundadır. Doktora öğrencileri için zorunlu ders yoktur.

DERS : İKTİSATÇILAR İÇİN MATEMATİK — Dönem I. Zorunlu
SORUMLUSU : ERCAN UYGUR

Dersin amacı, genelde iktisatta kullanılan ve özelde lisansüstü programındaki iktisat derslerinde kullanılan bazı temel matematik tekniklerini uygulama örnekleri ile verebilmektir. Bu amaca yönelik olarak, derste aşağıdaki konular incelenmiştir.

1. Bazı Temel Kavramlar; Kümeler; İşlevler
2. Tek ve Eşanlı Denklemler ve Çözüm Yolları; Denge Sorunu
3. Yöney (Vektör), Matris ve Belirtenler (Determinantlar); Denge Çözümü ve Anlamlılığı; Bazı Matris Özellikleri ve İlgili İktisat Teoremleri; Karesel (Kvadratik) Biçimler
4. İşlevlerin Limitleri, Kısmi ve Toplam Türevleri ve İktisat Uygulamaları; Açık ve Örtük ve Tek ve Eşanlı Denklemlerle Karşılaştırmalı Durgun Durum Analizi.
5. Büyüme Oranları; Euler Koşulları; Maclaurin ve Taylor Serileri ve Doğrusallaştırma
6. İşlevlerde Maksimum, Minimum ve Büküm Noktaları; Kayıtsız ve Kayıtlı Optimizasyon
7. Belirli ve Belirsiz İntegral; Türevsel (Diferansiyel) ve Fark Denklemleri; Bunların Dinamik İktisatta Kullanılışı; Kararlılık Sorunu
8. Programlama : Çözüm ve Uygulamaları

Derste kullanılan ana kaynak :

- A. C. Chiang, *Fundamental Methods of Mathematical Economics* (2. Basım), McGraw Hill-Kogakusha, 1974. (Tüm Konular İçin).

Diğer Kaynaklar :

- R.G.D. Allen, *Mathematical Analysis for Economists*, Macmillan, 1971 Baskısı. (4., 5. ve 6. Konular İçin).

- R.G.D. Allen, *Mathematical Economics* (2. Basım), Macmillan, 1959. (6. ve 7. Konular İçin).
- S. Aydın, *Analize Giriş* (2. Basım), Başarı Yayınları, 1975 (1. Konu İçin).
- F. Ayres, *Theory and Problems of Matrices*, Schaum's Outline Series, McGraw Hill, 1974. (3. Konu İçin).
- W. J. Baumol, *Economic Dynamics : An Introduction* (3. Basım), Macmillan, 1970. (7. Konu İçin).
- R. Dorfman, P. Samuelson, R. Solow, *Linear Programming and Economic Analysis*, McGraw Hill-Kogakusha, 1958. (8. Konu İçin).
- G. Hadley, *Linear Algebra*, Addison-Wesley, 1962. (3. Konu İçin).
- G. Heal, G. Hughes, R. Tarling, *Linear Algebra and Linear Economics*, Macmillan, 1974. (1., 3. ve 8. Konular İçin).
- E. Sezer, Ö. Hüseyin, *Matrisler ve Türevsel Denklemler*, ODTÜ, 1977. (3. ve 7. Konular İçin).
- J. E. Woods, *Mathematical Economics*, Longman, 1978. (3. ve 8. Konular İçin).
- T. Yamane, *Mathematics for Economists*, Prentice-Hall, 1968 Baskısı. (Tüm Konular İçin).

Ayrıca, diğer kaynaklar yeri geldiğinde belirtilmiş ve her iki haftada bir alıştırma verilmiştir.

DÖNEM SONU SINAV SORULARI

- 1) i) $T = 0.4 Y^2 + 0.2I^2 + 0.1 C$ ithalat işlevini $Y - C - I = D + G$ kayıtlı altında minimum yapacak Y , C ve I değerleri var mıdır? Eğer G ve D aynı yönde değişirler ise, I ve C nasıl etkileneceklerdir? (Burada; T : İthalat, Y : Gelir, I : Yatırım, C : Tüketim, D : Dış Yardım, G : Kamu Harcamaları).

$$ii) \quad A = \begin{bmatrix} a(11) & 0 & a(13) \\ a(21) & a(22) & a(23) \\ a(31) & 0 & a(33) \end{bmatrix}$$

bir ekonomi için girdi oranları matrisi ise, bu ekonomide temel olmayan mal var mıdır? Bu ekonomide maksimum kâr oranının belirlenmesinde rol oynamayan mal var mıdır?

- 2) i) $L(Y, r, M/P) - M/P = 0$
 $I(Y, r) - I = 0$
 $S(Y, W/P) - S = 0$
 $I - S = 0$

modelinde; L : Para İstem İşlevi, Y : Gelir, r : Faiz Oranı, M : Para Miktarı, P : Fiyat, I : Yatırım, W : Servet Stoku, S : Tasarruf; Y , r , I , S içsel değişkenler ise,

- a) P 'deki değişimin r üzerindeki etkisi nedir?
b) M 'deki değişimin S üzerindeki etkisi nedir?

- ii) Tekelci bir firmanın $Q = (2/2 + P)$ istem işlevinden, MR ile AR 'nin ilişkisini belirleyiniz.

- 3) i) Tarımsal mal fiyatı $P(1)$ ve Sanayi mal fiyatı $P(2)$ 'nin oluşturduğu dizge şöyledir;

$$\frac{dP(1)}{dt} - 6P(1) + 2P(2) = 3t$$

$$\frac{dP(2)}{dt} - 2P(1) - 2P(2) = t$$

- a) Bu dizgeyi $P(1)$ ve $P(2)$ için çözünüz.

- b) $P(1)$ ve $P(2)$ 'nin kararlı olup olmadığını belirleyiniz.

- ii) $Q(1) = \left(\frac{M}{P(1)} \right) \left(\frac{P(2)}{P(1)} \right)$ istem işlevinde; $Q(1)$: Birinci

Malın Miktarı, M : Parasal Gelir, P (1) Birinci Malın Fiyatı, P (2) : İkinci Malın Fiyatı ise, fiyatlarda ve parasal gelirda aynı oranda bir artış olursa, istem değişir mi, gösteriniz. Bu işlev Euler koşulunu sağlar mı?

- 4) i) Gelir Y ve Sermaye Stoku K 'nin oluşturduğu dizge şöyledir;
 $Y_t + 0.6 Y_{t-1} - 0.7 K_{t-1} = 2 (0.8)^t$
 $K_t + 0.3 Y_{t-1} - 0.4 K_{t-1} = 3 (0.8)^t$

- a) Bu dizgeyi Y ve K için çözünüz.
 b) Y ve K 'nin kararlı olup olmadığını belirleyiniz.

- ii) $Q = (a K + bL)^{1/2}$ üretim işlevinde, üretimin işgücü esnekliğini bulunuz.

- 5) i) Bir piyasa için şu dizge geçerlidir;
 İstem : $D(P) = 80 - 4 P_t$
 Sunum : $S(P) = -10 + P(t); P(t) = P(t-1) - 1.0 [P(t-1) - P(t-2)]$
 $D(P) = S(P)$

- a) Bu piyasadaki fiyat için oluşturacağınız fark denklemini çözünüz.

- b) P 'nin kararlı olup olmadığını belirleyiniz.

- ii) $\frac{d^2y}{dt^2} + 2 \frac{dy}{dt} + 2y = e^t$ türevsel denklemini,

$y(0) = 3, \frac{dy}{dt}(0) = 4$ başlangıç koşulunu da dikkate

olarak çözünüz. y 'nin kararlı olup olmadığını belirleyiniz.

DERS : İKTİSAT TEORİSİ (Kısım I. Mikroiktisat) — Dönem I. Zorunlu
SORUMLUSU : TUNCER BULUTAY

I. Giriş

1. Çözümlemenin dayandığı temel öğeler (a. Ajanlar, b. değişkenler, c. veriler, d. temel davranış varsayımları). 2. Kullanılan yöntemler (a. durağan, b. karşılaştırmalı durağan, c. devingen çözümler, d. karşılama ilkesi).

Kaynaklar * : 1. Chap. 1. ve s. 21-23, 34-37, 319-322; 3. Chap. 1 ve s. 153-155; 4. Chap. 1; 5. s. 2-6.

II. Matematiksel Dayanaklar

1. Bazı matematik kavram ve açıklamalar (a. Ençoklaştırma, b. Türev, c. Doğrusal Programlama, d. Doğrusal olmayan programlama, e. Kuhn-Tucker çözümlenmesi ve koşulları). 2. İkilik (Duality) konusu. 3. İçbükey ve dışbükey fonksiyonlar ve ilgili konular. 4. Dışbükey kümeler ve ilgili konular.

Kaynaklar : 1. Chap. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve s. 218-223; 6. s. 343-349; 7. Chap. 9, 12, 18, 19, 20; 5. Chap 3, 5 ve 44-56 (Matematiği çok). Özellikle 7. s. 243-265; 322-333, 346-352; 373?391; 625-640; 679-672; 698-708.

III. Tüketici Kuramı

1. Fayda fonksiyonu (a. monoton dönüşüm, b. Doğrusal dönüşüm, c. Birinci ve ikinci türevler, d. Marjinal fayda ve marjinal yerine koyma oranı ilişkisi). 2. Farksızlık eğrisi çözümlenmesi (a. yansıtıcılık, geçişlilik, tamlık ilişkileri, b. Süreklilik, monotonluk, dışbükeylik, c. Doymazlık, Lexicographic tercih). 3. Slutsky eşitliği (a. Gelir ve yerine koyma etkisi, b. yerine geçebilir ve tamamlayıcı mallar). 4. Faydanın ençoklaştırılması (a. Klasik yöntem, b. Kuhn-Tucker yaklaşımı). 5. Açıklanmış tercihler kuramı. 6. İkilik (Duality) kuramı (a. Giriş, b. Harcama fonksiyonu ve özellikleri, c. Dolaylı fayda fonksiyonu ve özellikleri, d. Roy özdeşliği, Hicks'gil ve Marshall'gil istem konularında bazı ilişki ve özdeşlikler).

* *Kaynaklar* : Mikroiktisat, Dönem II. Zorunlu Dersi sonunda, bu radaki numara sıralarına göre verilmiştir.

Kaynaklar : 1. Chap, 9, 13 ve s. 343-364; 2. Chap. 3; 3. Chap. 2; 4. Chap. 2; 9. Chap. 1, 2, 3, 4, 5, 6 ve s. 96-108, 121-125; 135, 136 8. Chap. 1, 2, 3; 10. Chap. 1, 2; 11. s. 69-71. 21. s. 54-72. 23. Chap. 2 ve 37-49.

IV. Değişim

1. Aşırı istem kavramının kullanılması. 2. Aşırı istem yoluyla geleneksel yolun ilişkisi, 3. Marjinal yerine koyma oranlarının eşitliği, 4. İlgili diğer noktalar.

Kaynaklar : 1. s. 503-506; 3. s. 155-164; 6. s. 152-155; 8. Chap. 4; 4. s. 79-85 (Matematikli ve soyut)

V. Üretici Kuramı

1. Temel kavram ve tanımlar (a. Ürün ve girdi uzayı, b. Düzgünlük, monotonluk, dışbükeylik, c. Üretim fonksiyonu, eşürün eğrisi, marjinal teknik yerine koyma oranı gerekli girdi kümesi, yerine koyma esnekliği). 2. Firmanın ençoklaştırma davranışı (a. Kâr ençoklaştırması. b. Masraf enazlaştırması). 3. Kâr, masraf, girdi istem ve sunum fonksiyonları. 4. Üretim fonksiyonları (a. Homojen ve homotetik fonksiyonlar, b. Leontief, Cobb-Douglas, CES üretim fonksiyonları ve bunların nitelikleri). 4. Doğrusal programlama ve firma kuramı, 5. İkilik (Duality) Kuramı (a. Giriş ve tanımlar, b. Masraf fonksiyonunun özellikleri, c. Kâr fonksiyonunun özellikleri, d. Sunum ve firmanın istem fonksiyonları ile kâr ve masraf fonksiyonu arasındaki ilişkiler).

Kaynaklar : 1. Chap. 11, 12 ve s. 364-373; 2. Chap. 1; 3. Chap. 3; 4. Chap. 3; 12. s. 143-150; 5. s. 178-196 (Matematigi çok)

VI. Piyasa Kuramı

1. Tam rekabet (a. Kavramın oluşum ve gelişimi, b. Kavramın farklı anlamları, koşulları). 2. Tam rekabet dengesi, 3. Monopol, monopolcü rekabet. 4. Oligopol ve duopol (a. Cournot-Nash dengesi, b. Anlaşma (collusion), c. Stackelberg davranışı, d. Köşeli (kinked) istem eğrisi).

Kaynaklar : 13. s. 229-238; 14. s. 234-267; 15. s. 18-51; 2. s. 52-62, 64-68, 71-75; 1. Chap. 1, 3, 16; 3. s. 103-105, 206-213, 222-231, 233-242; 23. s. 175-180, 190-196, 199-212; 16. s. 8-22; 22. s. 211-221, 225-277.

1. Firmanın çeşitli amaçları ve davranış biçimleri. 2. Kârın ençoklaştırılması. 3. Davranışçı Görüş. (a. Doyuruculuk (satisficing) ilkesi b. Satışın ençoklaştırılması. c. Diğer Yönetici Modelleri).

Kaynaklar : 1. Chap. 15; 17. s. 253-283; 18. s. 493-513; 19. s. 1-16; 20. s. 32-63. 24. özellikle, s. 778, 779, 782, 783, 794, 795; 22. s. 399-453.

NOT : 1) Kaynaklara ders sırasında yeni kaynaklar eklenmiştir. 2) Yukarda yararlanılacak sayfa ve kısımlar (Chapter) oldukça geniş biçimde verilmiştir. Kaynaklarda okunması zorunlu sayfalar ders sırasında daha dar ve kesin şekilde belirlenmiştir.

SINAV SORULARI :

I. ARA SINAV SORULARI : (11 ARALIK 1980)

- (0.5) 1. Tüketicinin köşe noktalarında dengeye ulaşmasının koşullarını, bu durumun iktisadi anlamını açıklayınız.
- (0.5) 2. Doymazlık ve geçişlilik belitlerinin anlamlarını, farksızlık eğrileri çözümlemesine sağladıkları olanakları, varsa yetersizlik ve sınırlılıklarını anlatıp açıklayınız.
- (0.25) 3. a) "İktisat biliminin ekonometri ile ölçme yönündeki gelişmeleri, sıral fayda yaklaşımına dayandığında iktisat politikasının içine düşeceği önerisizlik, belirsizlik ve kısırlık gözönüne alındığında sıral faydanın sayal faydaya üstünlüğü söz konusu olamaz." görüşünü, katılıp katılmadığınızı, kendi düşüncenizi de belirterek tartışınız.
b) "Dayandığı varsayımların iktisadi sınırlılıkları gözönüne alındığında doğrusal programlama çok dar bir çerçevede kalır. Bu nedenle elde ettiği sonuçlar çok parlak görünümde olsalar da pek yararlı olamazlar." görüşünün anlamını açıklayınız ve bu görüşü kendi düşüncenizi de belirterek tartışınız.

Not : 3 ncü soruda a ya da b şıkkı seçilecektir.

II. ARA SINAV SORULARI (8 OCAK 1981)

- (0.75) 1. Firmanın üretim ve kâr ençoklaştırmasını işlem ve sonuçları ile açıklayınız.
- (0.25) 2. Yerine koyma ve gelir etkilerini özet biçimde açıkladıktan sonra, yerine koyma etkisinin işaretini harcama fonksiyonuna dayanarak belirleyiniz.

- (0.25) 2. "Neoklasik iktisat kuramı türevsel hesabın olanaklarından yararlanarak iktisat modelinin özünü bir iki değişkenle açıklanacak biçimde basitleştirmiştir ve böylece iktisat bilimine büyük kolaylık sağlamıştır." görüşünün anlamını açıklayınız. Bu görüşü kendi değerlendirmenizi de belirterek tartışınız.

DÖNEM SONU SINAV SORULARI : (29 OCAK 1981)

- (1.0) 1. Cobb-Douglas üretim fonksiyonunun temel özelliklerini özet biçimde açıklayınız.
- (1.0) 2. Firma kuramı konusunda davranışçı görüşün neoklasik iktisat görüşünden temel farklılıklarını özet biçimde açıklayınız.
- (0.5) 3. a) Marjinal fayda ile marjinal yerine koyma kavramları arasındaki ilişkileri, farksızlık eğrisinin geleneksel biçimini, bu biçimi sağlayan eşitsizliği gözönüne alarak açıklayınız.
- b) Tüketim ve üretim alanlarındaki Shephard lemma'larını, bu iki lemma arasındaki benzerlikleri belirterek açıklayınız.

Not : Son soruda a ve b şıklarından biri seçilecektir.

DERS : İKTİSAT TEORİSİ (Kısım II. Makroiktisat) - Dönem I. Zorunlu

SORUMLUSU : YILMAZ AKYÜZ

I. Kısa Dönem Makroekonomik Denge Modelleri

1. Keynesçi Teorinin Temel Unsurları
2. Gelir-Harcama (IS-LM) Modeli
3. Neoklasik Makro Model
4. Kıyaslamalı Statik ve Kararlılık

Okuma Listesi

- J. M. Keynes, *The General Theory of Employment, Interest and Money*, Chs. 1-3, 10, 18.
- J. R. Hicks, *The Crisis in Keynesian Economics*, Chs. 1, 2.
- D. Patinkin, *Money, Interest and Prices*, Second Edition, Chs. 3-13, 15.
- J. Tobin, Lecture I, "Real Balance Effect Reconsidered"
- M. J. C. Surrey, *Macroeconomic Themes*, pp. 1-71.
- S. J. Turnovsky, *Macroeconomic Analysis and Stabilization Policy*, Ch. 2.

II. Tüketim Teorisi

1. Mutlak Gelir Hipotezi
2. Göreli Gelir Hipotezi
3. Sürekli Gelir Hipotezi
4. Yaşam-Dönemi Hipotezi

Okuma Listesi

- Keynes, Chs. 8-9.
- M. Friedman, *A Theory of the Consumption Function*, Ch. 3.
- A. Ando and F. Modigliani "The Life-Cycle Hypothesis of Saving", *AER* 1963.
- M. K. Evans, *Macroeconomic Activity. Theory, Forecasting and Control*, Ch. 2.
- M. J. C. Surrey, pp. 72-115.

III. Yatırım Teorisi

1. Sermayenin Marjinal Etkinliği ve Yatırım
2. Hızlandırıcı
3. Neoklasik Yatırım Teorisi
4. Uzun Dönem Talep Kısıtlamaları ve Hızlandırıcı

Okuma Listesi

Keynes, Chs. 11-12.

S. Marglin, "Investment and Interest: A Reformulation and Extension of Keynesian Theory", *EJ*, 1970.

D. W. Jorgenson, "The Theory of Investment Behaviour", R. Ferber (ed) *Determinants of Investment Behaviour*, NBER, 1967.

P. N. Junankar, *Investment: Theories and Evidence*

M. K. Evans, Chs. 4-5.

M. J. C. Surrey, pp. 116-153

H. I. Grossman, "A Choice-Theoretic Model of an Income-Investment Accelerator", *AER*, 1972.

VI. Para Teorisi

1. Giriş

- Para kavramı, rolü ve tanımı
- Portföy düzenlemesi teorisinin genel çerçevesi

2. Para ve Mâli Aktif Talebi

- Dolaysız fayda ve para talebi
- Zamanlararası tercihler ve para ve mali aktif talebi
- Değişim talebi ve faiz oranı. Keynes ve stok intibakı yaklaşımları
- Aktif-fiyat belirsizliği. Likidite tercihi ve risk-getiri yaklaşımı
- Modern miktar teorisi

3. Mâli Aktif Piyasaları ve Dengesi

- Mâli fon akımları ve genel mâli denge
- Para arzının belirlenmesi

4. Para Politikasının araç ve amaçları

Okume Listesi

Keynes, Chs. 13-17

C. A. E. Goodhart, *Money, Information and Uncertainty*, Chs. 1-3, 8, 12.

D.E.W. Laidler, *The Demand For Money: Theories and Evidence*

J. Tobin, "The Interest Elasticity of the Transactions Demand for Cash", *REStat.*, 1956

J. Tobin, "Liquidity Preference as Behaviour Toward Risk", *RES*, 1958.

J. Tobin, "A General Equilibrium Approach to Monetary Theory", *JMCB*, 1969.

M. Friedman, "The Quantity Theory of Money: A Restatement", M. Friedman, *Studies in the Quantity Theory of Money*,

V. *Kamu Kesimi ve Makroekonomik Politika*

1. Bütçe Sınırı

2. Para ve Maliye Politikalarının Etkinliği

Okuma Listesi

D. J. Ott, A. F. Ott and J. H. Yoo, *Macroeconomic Theory*, Ch. 11.

A. Blinder and R. Solow, "Does Fiscal Policy Matter", *JPubEcs.*, 1973.

VI. *İçsel ve Dışsal Denge*

Okuma Listesi

R. A. Mundell, "The Appropriate use of Monetary and Fiscal Policy for Internal and External Stability", *IMFSP*, 1962.

A. Kruger, "The Impact of Alternative Government Policies under Varying Exchange Systems", *QJE*, 1965.

Ott, Ott and Yoo, Ch. 8.

VIII. *İşgücü Piyasası, Ücret ve Enflasyon*

1. Ücret Rijitliği ve İstihdam

2. Phillips Analizi

Okuma Listesi

- J. A. Trevithick and C. Mulvey, *The Economics of Inflation*, Chs. 4-7.
- R. M. Solow, "Alternative Approaches to Macroeconomic Theory: A Partial View", *CanJE*, 1979.
- M. Friedman, "The Role of Monetary Policy", *AER*, 1968.

*SINAV SORULARI :**ARA SINAVI*

1. Kuramsal Hızlandırıcı (Grossman) modelinin Keynesçi ve neoklasik unsurlarını tartışınız.
2. Gelir - Harcama (IS-LM) modelinin reel ve parasal kesimleri arasındaki etkileşimleri tartışınız.
3. Modigliani'nin "Yaşam Dönemi" ve Friedman'ın "Sürekli Gelir" hipotezlerinde servet ve faiz oranının etki ve ilişkilerini tartışınız.
4. Aşağıdaki modelde :

$$Y - E(Y, i, M + B) - G = 0$$

$$M - L(Y, i, M + B) = 0$$

- a) Tahvil (B) ihracı ile finanse edilen ek bir kamu harcamasının denge gelir düzeyi ve faiz oranı üzerindeki etkilerini bulunuz ve yorumlayınız.
- b) Harcamalar para basımı yoluyla finanse edilseydi sonuç değişir miydi? Neden? Tartışınız.
- c) Bir açık piyasa işlemi gelir düzeyini etkiler mi? Neden? Tartışınız.

DÖNEM SONU SINAVI

Aşağıdaki sorulardan, toplamı 100 puan olacak şekilde seçim yaparak yanıtlayınız.

Soru 1 : 50 Puan

$$Y = F(N) \dots\dots\dots (1)$$

$$Y = E(Y, i, M/P) \dots\dots\dots (3)$$

$$W/P = F'(N) \dots\dots\dots (2)$$

$$M/P = L(Y, i) \dots\dots\dots (4)$$

modelinde (1) kısa dönem kullanım fonksiyonunu; (2) I. klasik postülatı; (3) mal piyasası ve (4) para piyasası denge koşullarını göstermektedir.

Bu modelde para arzında ve parasal ücretlerde aynı orandaki bir artışın reel etki yaratmayacağını *gösteriniz* ve bu sonucu, reel ve moneter kesimler arasındaki ilişki açısından ve Keynes'in ölçü birimi çerçevesinde yorumlayarak tartışınız.

Soru 2 : 50 Puan

Bir bireyin belli bir dönem içinde T kadar reel tüketim yaptığını; bu tüketimin dönem içinde eşdenli olarak dağıldığını; bireyin parasal gelirini dönem başında elde ettiğini; para ve mal dışında bir menkul kıymet bulunmadığını; malın dönemlik fiyat artış oranının g, aşınma oranının c olduğunu; fiyat artışının ve aşınmanın dönem içinde sürekli olarak gerçekleştiğini ve her alışverişin s kadar sabit bir reel harcama gerektirdiğini varsayarak Baumol-Tobin yöntemiyle bu bireyin optimal ortalama mal stokunun ve alışveriş sayısının ne olacağını bulunuz. Siz alışverişlerinizi böyle mi planlıyorsunuz? Neden? (Not : sorunun ikinci kısmı problemin çözümü kadar önemlidir).

Soru 3 : 40 Puan

"Fiyat ve ücretler değişebilir (flexible) olduğu sürece, ne likidite tuzağı, ne de efektif talebin faize karşı duyarsızlığı ekonominin tam istihdam dengesine ulaşmasını engeller". Tartışınız.

Soru 4 : 20 Puan

Portföy çeşitlendirmesi hangi koşullar altında ortaya çıkabilir? Tartışınız.

Soru 5 : 30 Puan

Para ve mâli aktiflerle ilgili olarak alınan zamanlararası kararlarda bekleyişlerin rolünü ve yaratabileceği olası kararsızlıkları tartışınız.

Soru 6 : 30 Puan

Hisse senedi ve tahvilleri, sermaye kaybı riskleri ve getirilerinin belirlenmesi açısından kıyaslayınız.

Soru 7 : 20 Puan

“Keynesçi ve yaşam-dönemi hipotezi tüketim işlevleri, bütün benzerliklerine rağmen temelde farklıdır” (Ando-Modigliani). Tartışınız.

Soru 8 : 40 Puan

“Esnek hızlandırıcı modelleri, talep beklentileri etkisini yansıtan stok intibakı modelleri olarak da anılırlar.” Tartışınız.

Not : Dönem içinde çeşitli teorik konularda prablem ya da deneme niteliğinde altı tane ödev verilmiştir.

DERS : İKTİSAT KURAMINDA YÖNTEM SORUNLARI —
Dönem I. Seçimlik

SORUMLUSU : TUNCER BULUTAY

Bilimde Yöntem Sorunları

I: *Esas Alınmış Görüş*

1. Bu görüşün temel nitelikleri. 2. Bu görüşün dayanağı olarak mantıksal amprisizim. 3. Bu görüşte meydana gelen değişmeler. 4. Bu görüşe göre bilimin gelişimi.

Kaynaklar : 1. s. 50-53; 4. s. 3-16; özellikle, s. 5, 6; 5. s. 142 163, özellikle, s. 145-148; 2. s. 182-187; 49. s. 4-26.

II. *Esas alınmış görüşün eleştirisi*

1. Sentetik-Analitik terimler ayırımına yöneltilen eleştiriler. 2. Kuramsal ve gözlem terimleri ayırımına yöneltilen eleştiriler. 3. Esas alınmış görüşün bilimsel gelişme anlayışına eleştiriler. 4. Tümevarım ve hipotezlerin sınanması sorunları.

Kaynaklar : 1. s. 66-86, 571-582 3. s. 70-100; 9. s. 224-232; 6. s. 1-31; 10. s. 572-577; 11. s. 642-647; 7. s. 46-48; 3. s. 3-32, 37-45; 12. s. 180-190; 13. s. 52, 65-72

III. *Farklı ve Yeni Görüşler*

1. Popper ve Toulmin'in görüşleri. 2. Kuhn, Lakatos ve Feyerabend'in görüşleri. 3. Laudan ve Shapere'in görüşleri. 4. Bu görüşlerin eleştirisi.

Kaynaklar : 7. s. 215-250; 14. s. 48-52; 15. s. 293-303; 8. özellikle, s. 1-9, 174-210; 16. özellikle, s. 459-463, 482; 17. özellikle, s. 37-45; 18 s. 91-196; 19. s. 1-8, 76-81; 20. s. 457-497, özellikle, s. 457-465; 21. s. 571-582; 22. s. 518-533; 1. s. 127-180, 566-570, 600-730.

İktisat ve Yöntem Sorunları

IV. Temel Sorunlar

1. Mantık ve Matematik. 2. İktisatda Matematik kullanılması ve ölçme sorunu. 3. Doğa bilimleri ve toplumsal bilimler ilişkisi. 4. Değer ve gerçek yargısı ayırımı. 5. Adalet ve etkinlik sorunları.

Kaynaklar : 29. s. 87-109; 23. s. 1-15, 35, 36; 24. s. 3-8; 27. s. 540-545; 26. s. 130-132; 25. s. 63-65; 28. s. 129-148; 169-178, 197-206; 30. s. 1-10; 31. s. 167-170; 42. s. 57-66; 43. s. 36-46.

V. Çeşitli Yazarların Görüşleri

1. Friedman'ın görüşleri. 2. Samuelson ve Nagel'in görüşleri. 3. Koopmans ve Hicks'in görüşleri.

Kaynaklar : 32. s. 23-47; 33. s. 97-119; 34. s. 503-522; 35. s. 15-29; 36. s. 736-739; 52. s. 366-374; 37. s. 1164-1172; 38. 733-735; 39. s. 1155-1163; 40. s. 312-24; 28. s. 129-149; 41. s. 60-66; 42. s. 57-66; 44. s. 207-218; 48. s. 1-11.

VI. Genel Değerlendirme

1. İktisadın aksiyomatik ve matematiksel çerçeveye oturtulması. 1a. İktisat kuramında tüketim ve özellikle üretim konusundaki temel öngörüler. 2. İktisatda ölçme sorunu. 3. Fiyatın çeşitli işlevleri. 4. Bireysel tercihlerden toplumsal tercihlere geçiş. 5. İktisadın toplumsal bilim oluşu.

Kaynaklar : 25. s. 59-83; 44. s. 207-218; 45. s. 284-306; 46. s. 11-20; 47. s. 181-205; 48. s. 1-11; 51. s. 147-157.

Not : 1) Kaynaklara ders sırasında yeni kaynaklar eklenmiştir. 2) Yukarda yararlanılacak sayfa ve kısımlar oldukça geniş bir biçimde verilmiştir. Kaynaklarda okunması zorunlu sayfalar ders sırasında daha dar ve kesin şekilde belirlenecektir.

KAYNAKLAR

1. Frederick Suppe, *The Structure of Scientific Theories*, Sec. Ed., 1977.
2. Baruch A. Brody, *Readings in the Philosophy of Science*, 1970.
3. C. Hempel, *Philosophy of Natural Science*.

4. H. Feigl, The "Orthodox" View of Theories: Remarks in Defense as well as Critique, M. Radner, S. Winokur (Ed.), Minnesota Studies in the Philosophy of Science, Vol. IV, içinde, s. 3-16, özellikle, s. 5, 6.
5. C. G. Hempel, "On the Standard Conception of Scientific Theories," M. Radner, S. Winokur (Ed.) Minnesota Studies in the Philosophy of Science, Vol. IV, içinde, s. 142-163, özellikle, s. 145-147.
6. Karl R. Popper, Objective Knowledge, 1972.
7. Karl R. Popper, Conjectures and Refutations, 1963.
8. T. S. Kuhn, The Structure of Scientific Revolutions, 1970.
9. G. Maxwell, The Ontological Status of Theoretical Entities, 2 inci kaynağın içinde, s. 224-232.
10. B. Russell, On Induction, 2 inci kaynağın içinde s. 572-577.
11. B. Russell, History of Western Philosophy, s. 634-647, özellikle s. 642-647.
12. P. Duhem, The Aim and Structure of Physical Theory.
13. W. V. D. Quine, Two Dogmas of Empiricism, fotokopi, s. 52, 65-72.
14. R. Harre, The Philosophies of Science, s. 48-52.
15. Douglas W. Hands, The Methodology of Economic Research Programmes, Philosophy of the Social Sciences, September 1979, Vol. 9, No. 3, s. 293-303.
16. T. S. Kuhn, Second Thoughts on Paradigms, 1. kaynağın içinde, s. 459-482.
17. P. Feyerabend, From Incompetent Professionalism to Professionalized Incompetence-The Rise of a New Breed of Intellectuals, Philosophy of the Social Sciences, March 1978, s. 37-53.
18. I. Lakatos, Falsification and the Methodology of Scientific Research Programmes, I. Lakatos, A. Musgrave (Ed.), Criticism and the Growth of Knowledge, içinde, s. 91-196.
19. L. Laudan, Progress and its Problems, 1977.
20. Philosophy of the Social Sciences, dergisinin December 1979, sayısının 457-497 sayfaları arasında Laudan'ın görüşleri üzerine dört yazı yayınlanmıştır. Bunlardan Hull tarafından yazılıp s. 457-465 arasında yer alanı en yararlısıdır.

21. Laudan, Views of Progress: Seperating the Pilgrims From the Rakes, The Philosophy of Social Science, September 1980, s. 273-286.
22. T. Nickle, 1. kaynak içinde, s. 571-589.
23. D. Shapere, Scientific Theories and Their Domains, 1. kaynak içinde, s. 518-565.
24. M. Dobb, Theories of Value and Distribution since Adam Smith, Ideology and Economic Thcory, içinde, s. 1-37.
25. R. G. Lipsey, An Introduction to Positive Economics, 4th Ed. s. 3-8.
26. T. Bulutay, Bilim ve İktisat Üzerine, P. Görün (Ed.), Türkiye'de Üniversitelerde Okutulan İktisat Üzerine, ODTÜ yayını, içinde s. 59-83.
27. E. Carr, What Is History.
28. R. Rudner, The Scientist Qua Scientist Makes Value Judgements, 2. kaynak içinde s. 540-545.
29. T. C. Koopmans, Three Essays on the State of Economic Science, 1957, Chapters, II, III.
30. A. K. Sen, "Rational Fools," F. Hahn, M. Hollis (Ed.), Philosophy and Economic Theory, içinde s. 87-109.
31. T. Bulutay, İktisatta Matematik, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi; Yıl : 1965, sayı : 3-4, s. 1-10.
32. T. Bulutay, Mantık Kurallarının Bilimsel Alanda Kullanılmaları Üzerine, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, Cilt: XXIV, Sayı: 1 s. 167-170.
33. M. Friedman, The Methodolgy of Positive Economics, W. Breit, H. M. Hochman (Ed.), Readings in Microeconomics, içinde, s. 23-47.
34. K. R. Popper, Three Views Concerning Human Knowledge, 7. kaynak içinde, s. 97-119.
35. L. A. Boland, A Critique of Friedman's Critics, Journal of Economic Literature, June 1979, s. 503-522.
26. A. Rosenberg, Friedman's "Methodology" for Economics : A Critical Examination, Philosophy of the Social Sciences, 1972, s. 15-29.

37. P. A. Samuelson, Theory and Realism: A. Reply, The American Economic Review, September 1964, s. 736-739.
38. P. A. Samuelson, Professor Samuelson on Theory and Realism. Reply, The American Economic Review, December 1965, s. 1164-1172.
39. F. Machlup, Professor Samuelson on Theory and Realism, The American Economic Review, September 1964, s. 733—735.
G. J. Massey, Professor Samuelson on Theory and Realism: Comment. The American Economic Review, December 1965 s. 1155-1163.
41. S. Wong, The "F. Twist" and the Methodology of Paul Samuelson, The American Economic Review, June 1973, s. 312-324.
42. E. Nagel, Assumptions in Economic Theory, W. Breit, H. M. Hochman (Ed.) içinde ,s. 60-66.
43. E. Nagel, Method in Social Science and Natural Science, R. L. Heilbroner (Ed.), Economic Means and Social End: Essays in Political Economics, içinde, s. 57-66.
44. L. Robins, The Nature of Economic Generalizations, F. Hahn, M. Hollis (Ed.), Philosophy and Economic Theory, içinde, s. 36-46.
45. J. R. Hicks, Revolutions in Economics, S. Latsis (Ed.) Method and Appraisal in Economics, içinde, s. 207-218.
46. T. Bulutay, Genel Denge Kuramı, Kısım 10, s. 284-306.
47. T. Bulutay, Geleneksel İktisat Kuramı Üzerine Düşünceler, İktisat Dergisi, Kasım 1979 s. 11-20.
48. T. W. Hutchison, On the History and Philosophy of Science and Economics, S. Latsis (Ed.), Method and Appraisal in Economics, içinde, s. 181-205.
49. J. Hicks, Causality in Economics, 1979, s. 1-11.
50. R. Keat, J. Urry, Social Theory As Science
51. Irving M. Copi, Introduction to logic.
52. J. Kornai, The Dilemmas of a Socialist Economy, The Hungarian Experience, Cambridge Journal of Economics, June 1980, s. 147-157.
53. B. J. Caldwell, A Critique of Friedman's Methodological Instrumentalism, Southern Economic Journal, October 1980, s. 366-374.

SINAV SORULARI

ARA SINAVI

- (1.0) 1. Kuramlarla (Teorilerle) gözlemler arasındaki ilişki konusunu, çeşitli yaklaşımların bu alandaki görüşlerini özetliyerek ve kendi düşüncelerinizi de belirterek tartışınız.
- (0.75) 2. a) "Yalnızca incelenmek istenen değişkenlerin etkisini ölçen kontrollü deneyim doğa bilimlerinde yapılabilir, toplumsal bilimlerde yapılamaz denir. Bu görüş doğru değildir. Çünkü toplumsal bilimlerde de kontrollü deneyim yapılabilir. Ayrıca, bu görüş doğru olsa bile, kontrollü deneyim yapılabilmesinin bir bilime yarar mı sağladığı, zarar mı getirdiği tartışmalıdır."
- (0.75) b) "Kuhn'daki normal bilim, Popper'deki devrimci bilim anlayışlarının her ikisi de gerçek bilim yaşamına uygun düşmezler. Bunlar gerçek bilim yaşamını yansıtırsalardı bilim çok kısır, verimsiz ve kararsız olurdu."

Görüşlerinin anlamlarını açıklayınız ve bunları kendi düşüncelerinizi de belirterek tartışınız.

II. ARA SINAVI

- (1.0) 1. a) Doğa bilimleri ile toplumsal bilimler arasındaki temel fark ve ilişkileri kendi görüşlerinize de yer vererek açıklayınız.
- (0.75) b) Toplumsal bilimlerin paradigma öncesi aşamada oldukları, fizik bilimini örnek olarak seçmekle hata yaptıkları görüşlerini, kendi değerlendirmelerinize de yer vererek açıklayıp, tartışınız.
- (0.75) 2. "M. Friedman yöntem üzerindeki ünlü makalesinde modus ponens ve modus tollens mantık kurallarından her ikisini de kullanmaz." görüşünün anlamını açıklayıp tartışınız.

DÖNEM SONU SINAVI

- (2.0) 1. İktisatda nedensellik konusundaki görüşlerinizi, bu konuda J. R. Hicks'in düşüncelerini de belirterek açıklayınız.
- (2.0) 2. Instrumentalist görüşü, bu görüşün iktisat biliminde kullanılabilme olanaklarını açıklayıp değerlendiriniz.
- (1.0) 3. "İktisat bilimi oluşturulurken mantık kullanma ile olayları gözönüne alma ayrılmalıdır. Bu ayırım önermelerden hareket eden yöntemle sağlanabilir. Burada realitenin özelliklerini daha iyi anlayabilmek için iktisat kuramının önermelerinin değiştirilmesi, daha uygun hale getirilmesi de önemlidir." görüşünü kendi düşüncelerinizi de belirterek tartışıp değerlendiriniz.

DERS : PARA VE ENFLASYON Dönem I. Seçimlik

SORUMLUSU : YILMAZ AKYÜZ

I. Neoklasik Para Teorisinin Mikro Temelleri

1. Dolaylı ve Dolaysız Fayda ve Para Talebi
2. Klasik Değişmezlik İlkesi ve Reel-Balans Etkisi

D. Patinkin, *Money, Interest and Prices*, Second Edition, Part I.

K. Nagatani, *Monetary Theory*, Chs. 1, 4.

P.A. Samuelson, "What Classical and Neo-classical Theory Really Was", *Can. J. E.*, 1968, pp. 1-15.

II. Enflasyonist Bekleyişler ve Kısa-Dönem Makroekonomik Denge

1. Real ve Nominal Faiz Oranları
2. Enflasyonist Bekleyişler, Phillips Eğrisi ve Ücret İntibakı
3. Kamu Kesimi Bütçe Sınırı ve Para ve Maliye Politikaları

R.J. Barro and H. I. Grossman, *Money, Employment and Inflation*, Chs. 4.1-4.3.

T.J. Sargent, *Macroeconomic Theory*, Chs. 1-2.

S.J. Turnovsky, *Macroeconomic Analysis and Stabilization Policy*, Ch. 6.

III. Parasal ve Mâli Değişmelerin Kısa ve Uzun Dönem Etkileri

1. Mâli Değişmelerin 'Crowding Out' Etkileri
2. Parasal ve Mâli Değişmelerin Dinamiği

C.F. Christ, "A Simple Macroeconomic Model with a Government Budget Restraint", *JPE*, 1968, pp. 53-67.

W. L. Silber, "Fiscal Policy in IS-LM Analysis: A Correction", *JMCB* 1970, pp. 461-72.

T.J. Sargent, *Macroeconomic...*, pp. 107-111.

- B.M. Friedman, "Crowding Out or Crowding In? Economic Consequences of Financing Government Deficits", *Brookings Papers*, 1978, pp. 593-654.
- S.J. Turnovsky, *Macroeconomic...*, Chs. 4, 7, 8.
- A.S. Blinder and R. M. Solow, "Does Fiscal Policy Matter?", *J. Pub. Ecs*, 1973, pp. 319-338.
- J. Tobin and W. Buiter, "Long-Run Effects of Fiscal and Monetary Policy on Aggregate Demand", *Monetarism*, ed. by J.L. Stein, pp. 283-309: ve "Comments", pp. 310-331: "Reply", pp. 332-336.
- R.J. Barro, "Are Government Bonds Net Wealth?", *JPE*, 1974 pp. 1095-1117.
- J. Tobin, "The Wage-Price Mechanism: Overview of the Conference", *The Econometrics of Price Determination*, ed. by O. Eckstein, pp. 5-15.
- L.C. Andersen and K. M. Carlson, "An Econometric Analysis of the Relation of Monetary Variables to the Behaviour of Prices and Employment", *The Econometrics...*, pp. 166-183.
- J.L. Stein, "Inside the Monetarist Black Box", *Monetarism*, pp. 183-232: ve "Comments", pp' 233-252: "Reply", pp. 253-271.
- R. J. Barro and H. I. Grossman, *Money...*, Chs. 4.4., 6.
- M. Friedman, "The Role Of Monetary Policy", *AER*, 1968, pp. 1-17.
- M. Friedman, "A Theoretical Framework for Monetary Analysis", *Milton Friedman's Monetary Framework*, ed. by R. J. Gordon, pp. 1-76.
- J. Tobin, "Friedman's Theoretical Framework", *Milton...*, pp. 77-89.
- M. Friedman, "Comment on the Critics", *Milton...*, pp. 132-177.

IV. Rasyonel Bekleyişler

1. Doğal İşsizlik Oranı ve Output-Enflasyon Trade-Off'u.
 2. Ekonomik Politikaların Etkinliği
- J.F. Muth, "Rational Expectations and the Theory of Price Movements", *Econometrica*, 1961(pp. 315-335.
- R.E. Lucas, "Expectations and the Neutrality of Money", *JET*, 192, pp. 103-24.

- T.J. Sargent, "Rational Expectations, the Real Rate of Interest, the Natural Rate of Unemployment", *Brookings Papers*, 2: 1973, pp. 429-80.
- T.J. Sargent and N. Wallace, "Rational Expectations, the Optimal Monetary Instrument, and the Optimal Money Supply Rule", *JPE*, 1975, pp. 241-54.
- T.J. Sargent and N. Wallace, "Rational Expectations and the Theory of Economic Policy", *JME*, 1976, pp. 169-183.
- R.J. Barro, "Rational Expectations and the Role of Monetary Policy", *JME*, 1976, pp. 1-32.
- T.J. Sargent, *Macroeconomic...*, Chs. 15-16.
- R.E. Lucas, "Econometric Testing of the Natural Rate Hypothesis", *The Econometrics...*, pp. 50-59.
- R.E. Lucas, "Econometric Policy Evaluation: A Critique", *The Phillips Curve and Labour Markets*, ed. by K. Brunner and A. H. Meltzer, pp. 19-46.

SINAV SORULARI

ARA SINAVI

Aşağıdaki sorulardan üç tanesini yanıtlayınız.

1. Keynes'in Genel Teori'si enflasyon-nötr müdür? Neden? Tartışınız.
2. "Faiz oranlarının enflasyonist bekleyişlere tam intibakı, genel olarak ekonominin makro dengesiyle bağdaşmaz". Almaşık modeller çerçevesinde tartışınız.
3. Kamu bütçe kısıtının hesaba katılıp katılmaması, bir makro modelin içsel tutarlığını ne ölçüde etkiler? Kısa ve uzun dönem intibakları gözönüne alarak tartışınız.
4. Mâli aktiflerle ilgili olarak alınan zamanlararası kararlarda bekleyişlerin rolünü ve yaratabileceği muhtemel kararsızlıkları tartışınız.
5. "Para arzını kontrol etmek, faiz oranını kontrol etmekten daha kolaydır". Tartışınız. Bu önerme çerçevesinde, para arzı ile nominal gelir arasındaki ilişki hangi mekanizmalarla oluşmaktadır?

II. DÖNEM SONU SINAVI

BÖLÜM : I

Soru 1 : (30 Puan)

$$Y - E [(1 - T) Y, i, M] - G = 0$$

$$M - L (Y, i, M + B/i) = 0$$

şeklinde basit bir IS-LM modeli veriliyor. Ekonominin başlangıçta bir uzun dönem denge durumunda olduğunu, ancak devletin ekonomiyi daha yüksek bir gelir düzeyinde uzun dönem dengesine getirmeyi amaçladığını varsayın. Bu amaçla devlet su politikaları izlemek istiyor: (i) ekonominin gelir düzeyi amaçlanan düzeyden düşük (yüksek) ise, bu farkın belli bir oranı kadar para özel kesime (kesimden) karşılıksız olarak transfer edilecek, (ii) devletin *mal ve hizmet* harcamaları ve vergi oranı başlangıç değerlerinde sabit tutulup bütçe açık ve fazlaları tahvil satım ve alımlarıyla kapatılacak.

a) Bu politikalarla ekonomiyi daha yüksek bir gelir düzeyinde uzun dönem dengesine getirmek olanaklı mıdır? Modelleştirerek gösteriniz.

b) Bu amacı sağlayabilecek, önerebileceğiniz diğer politika seçenekleri neler olabilirdi? Kısaca tartışınız.

Soru : 2 (30 Puan)

Bir tüketici-işçinin neoklasik çerçevede iki dönemlik bir fayda maksimizasyonu yaptığını; fayda fonksiyonunun iki dönemlik mal ve boş zaman tüketimi içerdiğini; boş zamanın "normal" bir mal niteliğinde olduğunu; bu zamanlararası fayda fonksiyonunun sürekli türevlenebildiğini ve pozitif bir zaman tercihi gösterdiğini varsayarak bu optimum davranışın cari dönem için aşağıdaki işgücü arz fonksiyonunu verdiğini düşünelim :

$$N^s(t) = F \left[\frac{W(t)}{P(t)}, \frac{W^*(t)}{P(t)(1+i)}, \frac{P^*(t)}{P(t)(1+i)}, \frac{M(t)}{P(t)} \right]$$

$W(t)$, $P(t)$, $W^*(t)$, $P^*(t)$ cari ve beklenen parasal ücret ve fiyatları, i de bir dönemlik faiz oranını göstermektedir. $M(t)$ başlangıç para stokudur.

a) Bu fonksiyon neden dolayı yukarıdaki değişkenleri belirtilen formda içermektedir? Kısmi türevler hangi işaretleri alacaktır? Neden?

b) İşgücü talebi ve üretim fonksiyonunun kısa dönem statik neoklasik özelliklere sahip olduğunu, bekleyişlerin "adaptive" bir şema içinde değiştiğini ve ücret ve fiyatların tam anlamında "flexible" olduğunu varsayarak türetilcek makro modelin kısa dönemde pozitif eğilimli bir toplam arz eğrisi ve dolayısıyla p ile Y (reel gelir) arasında Phillips-benzeri bir ilişki verebileceğini gösteriniz.

BÖLÜM II (40 Puan) :

Aşağıdaki sorulardan *birini* yanıtlayınız.

Soru 1 :

"Rasyonel bekleyişler, sadece bekleyişlerin oluşmasıyla ilgili yeni bir hipotez olarak ortaya çıkmamakta, aynı zamanda makroekonomik teoriye yeni bir yaklaşım getirmektedir". Tartışınız. Bu yaklaşımın unsur ve varsayımlarını değerlendiriniz.

Soru 2 :

" 'Overcrowding' tartışmaları, Keynesçi yaklaşımla neoklasik-monetarist sentez arasındaki temel farkları yansıtmamaktadır". Tartışınız.

Not : Dönem içinde çeşitli teorik konularda problem ya da deneme niteliğinde altı tane ödev verilmiştir.

DERSİN ADI : ULUSLARARASI İKTİSAT TEORİSİ

Dönem I. Seçimlik

SORUMLUSU : ÇELİK KURDOĞLU

I. Klâsik teori

- Emek değer teorisi
- Karşılaştırmalı üstünlükler teorisi
- Mutlak üstünlükler kavramı
- İhtisaslaşma
- Uluslararası ticaret hadlerinin belirlenmesi
- Farksızlık çözümlemesi
- Uluslararası denge : Teklif eğrileri, Walras yasası ve denge.

II. Neoklâsik teori

- Fırsat maliyeti
- Neoklâsik üretim teorisi, üretim fonksiyonu, ikame kavramı, ikame olanaklarının ve olanaksızlıklarının yarattığı sorunlar
- Endüstri üretim fonksiyonu
- Toplum için farksızlık çözümlemesi
- Uluslararası denge, Meade geometrisi kullanılarak denge
- Neoklâsik modelde dengenin varsayımları, çeşitli getiri koşullarına göre dengenin yeniden değerlendirilmesi, ölçeğe göre artan getiri durumunun incelenmesi

III. Modern teori

- Heckscher-Ohlin modeli
- Faktör yoğunluğu yaklaşımı
- Faktör yoğunluğu ne demektir? Nasıl Ölçülür?
- Nisbi faktör zenginliği ne demektir, nasıl ölçülür?
- Rybczynski teoremi
- Faktör fiyatları, faktör yoğunluğu ilişkisi.
- Mal fiyatları, faktör fiyatları ilişkisi
- Faktör fiyatlarının eşitlenmesi

- Leontief paradoksu
- Faktör yoğunluğunun tersine dönmesi
- Heckscher-Ohlin modelinin yeniden değerlendirilmesi
- Rekabetçi piyasa varsayımının noklâsik ve modern teori bakımından önemi, çeşitli aksak rekabet modellerinin getirdiği değişiklikler.
- Değişik rekabet koşullarının nedenleri.
- Doğal faktör zenginliği, doğal faktör arzının tekelci, aksak rekabetçi denetimi.
- Üretim teknolojisinin yol açtığı aksak rekabetçi piyasa yapıları.
- Eklektik modeller

OKUMA LİSTESİ

1. Amano, A., Intermediate Goods and the Theory of Comparative Advantage: A Two Country, Three Commodity Case, *Weltwirtschaftliches Archiv*, 1966, no: 2, s. 340-45.
2. K. Arrow, H. B. Chenery, B. Minhas, R. Solov; "Capital-Labour Substitution and Economic Efficiency" *Review of Economics and Statistics*, August 1961, s. 225-51.
3. Balassa, B., An Empirical Demonstration of Comparative Cost, *Review of Economics and Statistics*, 1967, s. 231-38.
4. Caves, R. E., *Trade and Economic Structure*, Harvard University Press, 1963.
5. Caves, R. E. - R. W. Jones, *World Trade and Payments*, Little, Brown and Company, Boston, Mass., 1980.
6. Chipman, J. S., A Survey of the Theory of International Trade, *Econometrica* 1965 ve *Econometrica* 1966.
7. Corden, W. M., *Recent Developments in the Theory of International Trade*, Princeton University, Special Papers in International Economics, No: 7, Princeton, New Jersey, 1965.
8. Edgeworth, F. Y., The Theory of International Values, *Economic Journal* 1894, s. 35-50.
9. Graham, F. D., The Theory of International Values Re-examined, *AEA Readings in the Theory of International Trade*, R. D. Irwin Inc., Homewood, 111., 1949.

10. Gruber, W., D. Mehta, R. Vernan, The R-D Factor in International Trade and Investment of U.S. Industries, *Journal of Political Economy*, 1967, s. 20-37.
11. Haberler, G., *The Theory of International Trade*, W. Hodge and Co., Londra 1936, Bölüm 9-11.
12. Haberler, G., *A Survey of International Trade Theory*, Princeton University, Special Papers in International Economics, No: 1., 2. baskı, Princeton, New Jersey, 1961.
13. Heckscher, E., The Effect of Foreign Trade on the Distribution of Income, H.S. Ellis-L. A. Metzler (der) *Readings in the Theory of International Trade*, R. D. Irwin Inc., Homewood, 111. 1950.
14. Hufbauer, G. C., *The Impact of National Characteristics and Technology on the Commodity Composition of Trade in Manufactured Goods*, R. Vernon (der.) *The Technology Factor in International Trade*, Columbia University Press, New York, 1970.
15. Jonhson, H.G., International Trade, Income Distribution and the Offer Curve, *Manchester Scyool of Economic and Social Studies*, R. D. Irwin Inc., Homewood, Ill., 1968.
16. Johnson, H.G. Factor Endowments, International Trade and Factor Prices, *Manchester School of Economics and Social Studies*, September, 1957.
17. Jones, R. W., Comparative Advantage and the Theory of Tariffs: A Multi-country, multi-commodity Model, *Review of Economic Studies*, 1961, No: 77, s. 161-75.
18. Keesing, D.B., Labor Skills and International Trade: Evaluating Many Trade Flows with a single Measuring Device, *Review of Economics and Statistics* 1965, s. 287-94.
19. Keesing, D. B., The Impact of R-D on U.S. Trade, *Journal of Political Economy*, 1967, s. 38-48.
20. Kemp, M. C., *The Pure Theory of International Trade and Investment* Prentice Hall Inc., Englewood Cliffs, 1969.
21. Kenen, P. B., Nature, Capital and Trade, *Journal of Political Economy*, 1965, s. 437-60.
22. Kravis, I. B., Availability and Other Influences on the Commodity Composition of Trade, *Journal of Political Economy*, April 1956, s. 143-55.
23. Kreinin, M. E., Comparative Labour Effectivenss and the Leontief Scarce Factor Paradox, *American Economic Review* 1965, b. 131-40.

24. Kurdoğlu, Ç., *Dış Ticaret ve Teknik Seçimi*, Ankara, 1975.
25. Lary, H. B., *Imports of Manufactures from Less Developed Countries* NBER, New York 1968.
26. Leontief, W. W., Domestic Production and Foreign Trade: The American Capital Position Re-Examined, R.E. Caves-H.G. Johnson, *AEA Readings in International Economics*, R. D. Irwin Inc., Homewood Ill. 1968.
27. Lerner, A. P. The Diagrammatical Representation of Cost Conditions in International Trade, A. P. Lerner, *Essays in Economic Analysis*, Macmillan and Company, Londra 1953.
28. Lerner, A. P., The Diagrammatical Representation of Demand Conditions in International Trade, A. P. Lerner, *Essays in Economic Analysis*, Macmillan and Company, Londra, 1953.
29. Linder, S. B., *An Essay on Trade and Transformation*, Almqvist and Wicksell, Stockholm, 1961.
30. MacDougall, G. D. A., British and American Exports: A Study Suggested by the Theory of Comparative Costs, Part I., *Economic Journal*, 1951, s. 697-724.
31. Matthews, R. C. O., Reciprocal Demand and Increasing Returns, *Review of Economics Studies*, 1950, s. 149-58.
32. Meade, J. E., *The Theory of International Economic Policy*, Vol : 2, *Trade and Welfare*, Oxford University of Press, 1955.
32. Melvin, J. R., Intermediate Goods, The Production Possibility Curve and Gains from Trade, *Quarterly Journal of Economics*, 1969, No: 1, s. 141-51.
34. Metzler, L. A., Graham's Theory of International Values, *American Economic Review*, 1950, s. 67-110.
35. Michaely, M., Factor Proportions and International Trade: Current State of the Theory, *Kyklos*, Vol. 17, fasc. 4, 1964.
36. Minhas, B. S., The Homohypallagic Production Function, Factor Intensity Reversals and the Heckscher Ohlin Theorem, *Journal of Political Economy*, 1962, s. 138-56.
37. Minhas, B. S., *An International Comparison of Factor Costs and Factor Use*, North-Holland Publishing Company, Amsterdam, 1963.
38. Pearce, I. F., The Factor Price Equalisation Myth, *Review of Economic Studies*, 1952, s. 111-20.

39. Ricardo, D., *The Principles of Political Economy and Taxation*, J. Murray, Londra, Bölüm : 7.
40. Robinson, R., Factor Proportions and Comparative Advantage, *Quarterly Journal of Economics* 1966, s. 169-92 ve s. 246-63.
41. Rybczinski, Factor Endowment and Relative Commodity Prices, *Economica*, new series, vol. 22, s. 36-41.
42. Samuelson, P. A., International Factor Price Equalisation Once Again, *Economic Journal*, June 1949, s. 181-97, *AEA Readings in International Economics*, George Allen and Unwin Ltd. 1968, s. 58-72.
43. Scitovsky, T. A Reconsideration of the Theory of Tariffs, *AEA Readings in the Theory of International Trade*, R. D. Irwin, Inc., Homewood, Ill., 1949.
44. Stern, R., British and American Productivity and Comparative Costs in International Trade, *Oxford Economic Papers* 1962, s. 275-96.
45. Stolper, W. F., P. A. Samuelson, Protection and Real Wages, *Review of Economic Studies* 1941, J. Bhagwati, *International Trade*, Penguin, 1969.
46. Valavanis-Vail, S., Leontief's Scarce Factor Paradox, *Journal of Political Economy* 1954, s. 523-28.
47. Vanek, J. The Natural Resource Content of Foreign Trade 1870-1955, and the Relative Abundance of Natural Resources in the U. S., *Review of Economics and Statistics*, 1959, s. 146-53.
48. Vanek, J., *The Natural Resource Content of United States Foreign Trade, 1870-1955*, The MIT Press, Cambridge, Mass. 1963.
49. Vernon, R., International Investment and International Trade in the Product Cycle, *Quarterly Journal of Economics*, 1966, s. 190-207.
50. Vernan, R. (der), *The Technology Factor in International Trade*, Columbia University Press, New York, 1970.
51. Wells, L. T. Jr., A Product Life Cycle for International Trade? R. E. Baldwin-J. D. Richardson (der) *International Trade and Finance*, Little, Brown and Company, Boston 1974.

DERS : SANAYİ İKTİSADI Dönem I. Seçimlik.

SORUMLUSU : UĞUR KORUM

I. Kısım : Sanayi İktisadı İçin Metodolojik Öngerekler :

1. Input-output

Varsayımlar, model ve çözümü, ithalat, Fiyat çözümlemesi, output yaklaşımı ve "output inverse", istihdam, yapısal değişme, input-output'un modeller içindeki yeri, SAM, RAS

2. İthal İkamesi

İthal İkamesi Kavramı, ölçülmesi, dolaylı etkiler, sektörel büyümenin kaynakları, ithal ikamesi politikalarına yönelik nedenleri, ikameci politikaların eleştirisi, Türkiye'de ithal ikamesi

3. Koruma

Nominal koruma, fiili koruma, ölçülme sorunları, dolaylı vergiler, ihracat aleyhine sapma ve ölçülmesi, yurt içi kaynak maliyeti yaklaşımı ve fiili koruma ile karşılaştırılması

4. Bağlantı etkileri

input ve output yaklaşımlarını kullanarak bağlantı etkilerinin ölçülmesi, anahtar sektör kavramı, dengeli büyüme ve dengeli büyümeden ayrılma derecesi ve ölçülmesi, Hirschman Uyum İndeksi.

5. Teknolojik Değişme

Teknolojik değişme kavramı, ölçülmesi

6. Büyüme Muhasebesi

Faktör kullanımı artışı, toplam faktör verimliliği artışı, büyümeye göreli katkıları, verimliliğin ölçüm sorunları, X etkinlik

II. Kısım : Sanayi İktisadına Mikroekonomik Yaklaşım

7. Maliyet yapısı ve masraf fonksiyonları

8. Pazar, pazar yapısı, yapı-işleyiş-performans ilişkileri

9. Rekabet, rekabetin sonuçları, pazara girişi kayıtlayan faktörler, piyasaya girişi sınırlayıcı fiyatlama, nedenleri.
10. Ölçek, ölçek ekonomileri, minimum etkin ölçek
11. Çok fabrikalı üretim.
12. Yoğunlaşma, ölçülmesi, yoğunlaşmanın etkileri
13. Fiyatlandırma davranışları: Monopol, oligopol, talep ve maliyet fiyatlandırması, Türk sanayiinde fiyatlandırma davranışları

SEÇİLMİŞ BIBLIYOGRAFYA

NOT: Her kaynağın yanında yer alan rakam dersin hangi bölümü ile ilgili olarak kaynağın kullanıldığını belirtmektedir.

- N. Rasmussen, *Intersectoral Relations* North Holland 1956 (1,4)
- M. Augustinovic, Ed. A. P. Carter North Holland 1972 (1)
- A. P. Carter, *Structural Change in the American Economy* (1)
- H. B. Chenery, *Structural Change and Development Policy*, 1979 (2)
- H. B. Chenery AER Sep 1960 (2)
- L. Szabo, *Input-Output Conference*, 1976 (1)
- H. Chenery, Watanabe, Shishido, *Econometrica* Jan. 1962 (2)
- T. Barker, R. I. G. Allen, W. F. Gossling, *Estimating and Projecting IO Coefficients* 1975 (1)
- S. A. Morley, G. W. Smith AER Sep 1970 (2)
- B. Balassa *The Structure of Protection in Developing Countries* 1971 (3)
- J. C. Leith, *Tariffs, Indirect Taxes and Protection* H. Grubel, Ed *Effective Tariff Protection Gatt* 1971 içinde (3)
- H. Grubel, Ed, *Effective Tariff Protection GATT*, 1971 (3)
- W. M. Corden, JPE June 1966 (3)
- A. Krueger, JPE Oct 1966 (3)
- A. Krueger JPE Jan-feb 1972 (3)
- M. Bruno, JPE Jan-Feb 1972 (3)
- G. Basevi, RES May 1966 (3)
- D. B. Humphrey, *Oxf. Econ. Papers* Nov. 1969 (3)
- S. R. Lewis, R. Soligo, PDR Spring 1965 (2)

- P. Desai, *Oxf. Econ. Papers* Nov. 1969 (2)
- W. E. G. Salter, *Productivity and Technical Change*, Cambridge Un. Press 1969 (5)
- B. R. Hazari, J. Krishnamurty *RES* May 1970 (4)
- P. Yotopoulos, J. Nugent *QJE* May 1973 (4)
- E. M. James, *Economia Internazionale* Feb. 1979 (2)
- J. Reidel *RES* Nov. 1975 (4)
- Jorgenson, 2, Griliches, *Rev. of Econ. Studies* July 1967 (6)
- G. Fane, *PDR* Spring 1971 (2)
- E. F. Dennison *Why Growth Rates Differ*, Brookings 1967 (6)
- L. R. Christensen, D. Cummings, D. W. Jorgenson, *Productivity Growth* (6)
- A. Koutsoyiannis *Modern Microeconomics II*. Ed. Macmillan (7, 9, 13)
- J. Johnston *Statistical Cost Functions 1960* (7)
- Hay, Morris *Industrial Economics Theory and Evidence*, Oxford 1979 (8, 11, 12, 13)
- F. M. Scherer, *Industrial Market Structure and Economic Performance II*. Ed. 1970 (8, 9)
- F. M. Scherer, A. Beckenstein, E. Kaufer, R. D. Murphy, *The Economics of Multiplant Operation*, Harvard 1975 (11)
- F. Altman, O. Kyn, H. J. Wagener *On the Measurement of Factor Productivities* 1976 (6)
- J. F. Pickering, *Industrial Structure and Market Conduct*, Martin Robertson 1974 (8)
- R. B. Sutcliffe, *Industry and Underemployment* 1971 (10)
- W. G. Shepherd, *The Economics of Industrial Organization* 1979 (8)
- R. T. Masson, P. D. Qualls Ed. *Essays on Industrial Organization in Honor J. S. Bain* 1976 (10)
- K. D. George, *Industrial Organization*, 1974 (8, 12)
- J. S. Bain, *Industrial Organization II*. Ed. 1968 (9, 10, 12)
- J. S. Bain, *Barriers to Entry*, Harvard 1956 (9, 10)
- B. S. Yamey Ed. *Economics of Industrial Structure* (8, 12, 13)
- K. Coutts, W. Godley, W. Nordhaus, *Industrial Pricing In The UK*, 1978 (13)
- C. F. Pratten, *Economies of Scale in Manufacturing Industry* Cambridge 1970 (10)

- P. Sylos-Labini, Trade Unions, Inflation and Productivity, Saxon House 1972 (13)
- Z. A. Silberston, EJ Sep 1970 (10)
- L. Philips Effects of Industrial Concentration, North Hoolland 1971 (12)
- D. N. Winn, Industrial Market Structure and Performance, Michigan 1975 (8, 9, 12)
- G. Norman JIE, (Journal of Industrial Economics) June 1979 (10)
- D. Orr RES Feb 1974 (9)
- T. R. Saving QJE, Nov 1961 (10)
- B. Lyons Economica Feb. 1980 (10)
- J. K. Shirazi RES Feb 1974 (6)
- V. J. Elias RES August 1978 (6)
- U. Korum Input-Output Analizi, 1963 (1)
- U. Korum, Türk İmalat Sanayii ve İthal İkamesi.. 1977 (2, 3)
- U. Korum, MPM 1980/1 Verimlilik Dergisi (10)
- U. Korum, MPM Yan Sanayi Semineri (7)
- Y. Kepenek, Türkiye İmalat Sanayiinin Üretim Yapısı ODTÜ 1977 (1)
- A. Aksoy, ODTÜ Gelişme Dergisi 17 (7, 13)
- A. Aksoy ODTÜ Gelişme Dergisi 16, (13)
- A. Aksoy, Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, (13)
- N. Yıldırım, Neoklasik İktisadın Teknolojik Gelişme Yaklaşımı, 1973 (5)
- C. Alpar (3)
- H. Olgun, ODTÜ Gelişme Dergisi 6, (3)
- G. Erlat, ODTÜ Gelişme Dergisi (12)

Bu bibliyografyada yer alan kaynaklar derste doğrudan kullanılan kaynakların tümünü oluşturmamaktadır. Ayrıca bu bibliyografyada yer almayan kaynakların önemsiz oldukları ya da kullanılmadıkları şeklinde bir sonuç çıkarılmamalıdır.

*SINAV SORULARI**ARA SINAVI*

- S. 1 (10) Aşağıdaki kavramlardan 5 tanesini kısaca açıklayınız.
- Hirschman Uyum İndeksi
 - Nihai Yapı Matriksleri
 - Divisia Toplam Faktör Verimliliği İndeksi
 - İhracat Aleyhine Sapma
 - Yurt içi Kaynak Maliyeti
 - "Perpetual Inventory Method"
 - Birim İşgücü Maliyeti
- S. 3 (12.5) Sektörel output büyümesinin kaynakları nelerdir? Bun-
artışları ve devalüasyon'un sektör output fiyat düzeyi
üzerindeki etkilerinin ölçülmesi konusunda Input-
Output yönteminin getirdiği olanaklar ve kayıtlılıkları
nelerdir?
- S. 3 (12.5) Sektörel output büyümesinin kaynakları nelerdir? Bun-
ların output büyümesi üzerindeki görece katkıları nasıl
ölçülebilir?

DÖNEM SONU SINAVI

- S. 1 (15)
- (i) "Firma'nın pasif ve aktif davranışları" ifadesinden
ne anlıyorsunuz?
- (ii) Aşağıdaki kavramları kısaca açıklayınız :
- Limit fiyatı (piyasaya girişi kayıtlayan fiyat)
 - Survivor tekniği
- S. 2 (20) Aşağıdaki sorulardan istediğiniz birini cevaplandırınız:
- a) Belli başlı yoğunlaşma ölçütleri nelerdir? Bu ölçüt-
lerin özellikleri nelerdir?
- b) Firmalar minimum optimum ölçekte tek fabrika ye-
rine, optimal altı ölçeklerde çok fabrikalı üretime
hangi nedenlerle yönelirler?

- S. 3 (25) Aşağıdaki sorulardan istediğiniz bir tanesini cevaplandırınız :
- a) Monopol'de maliyet ve talep koşullarındaki değişmelerin fiyat, üretim ve kârlılık üzerindeki etkilerini formül ve şekiller kullanarak anlatınız.
 - b) Yeni firmaların piyasaya girişini kayıtlayan faktörler nelerdir? Girişi kayıtlayan fiyat ile rekabet fiyatı arasındaki farklılığı hangi değişkenler belirler?

DERS : TARIMSAL YAPI ANALİZLERİ Dönem I. Seçimlik

SORUMLUSU : KORKUT BORATAV

BİRİNCİ BÖLÜM : TARIM YAPISININ ANA UNSURLARI

KESİM I — KAVRAM ÇERÇEVESİ

KESİM II — TARIMDA ÜRETİM İLİŞKİLERİ VE İŞLETME BİÇİMLERİ

- A. Üretim İlişkileri-İşletme Biçimi Ayrımı
- B. Kiracılık ve Ortakçılık
- C. Tarım İşçiliği
- D. Ticaret ve Tefecilik
- E. Küçük Meta Üretimi

KESİM III — BÖLÜŞÜM KATEGORİLERİ

- A. Farklı Yapılar, Farklı Kavramlar
 - B. Bölüşüm Şemasının Ana Özellikleri
 - C. Bölüşüm Kategorilerinin Tanımı
 - 1) Saf Küçük Üreticilik
 - 2) Toprak Kiralayan ve İşçi Kullanan Küçük Üretici
 - 3) Kapitalist Çiftçilik ve Tarımsal Kâr
 - 4) Aynı Gelirler ve Toplam Hasıla
 - D. Bölüşüm Şeması ve Üretim İlişkileri
- EK: Tarımsal Hasılabı Bölüşümü Üzerine Bazı Köy Araştırmaları

KESİM IV — TOPLUMSAL SINIF VE TABAKALAR

- A. Bir Tabakalaşma Şemasının Ön-Gerekleri
- B. Ayrım Ölçütleri
- C. Ölçütleri Nicelleştirme Girişimleri

İKİNCİ BÖLÜM : TARIMDA KÜÇÜK ÜRETİCİLİK VE KAPİTALİZM

KESİM V — ÜRETİM İLİŞKİLERİNİN DİNAMİĞİ: KURAM VE GÖZLEMLER

- A. "Köylülüğün Tasfiyesi" Tezi
- B. Gözlem ve Olgular
- C. "Köylü Sorunu" nun Sunuluşu

KESİM VI — KÖYLÜLÜĞÜN DİRENMESİ VE KAPİTALİZM

- A. Köylü İşletmesinin İçsel Çözümlemesi
 - 1) Demografik Farklılaşma Savı
 - 2) Köylü İşletmesinin Davranışsal Özellikleri ve Etkinliği
 - a. Kâr Azamileştiren Köylü
 - b. "Farklı" Davranan Köylü
 - 3) Küçük İşletmenin Verimliliği: Teknolojik Açıklama
- B. Tarım-İçi Üretim Biçiminin Dinamiği
- C. Köylülüğün Kapitalizmle Bütüncül Uzlaşması
 - 1) Rant Kavramı ve Kapitalizm
 - a. Rant Kavramı Üzerine
 - b. Feodal Rant
 - c. Farklılık Rantı
 - d. Mutlak Rant
 - 2) Küçük Üreticilik ve Görelî Fiyatlar
 - a. Küçük Üreticilik ve Görelî Fiyatlar
 - b. Küçük Üreticilik ve İşgücü Piyasası
 - c. Kapitalizm-Öncesi Üretim İlişkilerinin Kapitalist Sistemle Eklemlenmesi
 - 3) Tarımın Modernleşmesi ve Devlet Politikaları
 - a. Bazı Sorunlar
 - b. Tarımın Modernleşmesi ve Farklı Yapılar
 - c. Devlet Politikaları

KAYNAKLAR

- A. S. Akat, "Geçiş Toplamları için Teorik Bir Çerçeve", Birikim, Mart 1976.
- J. Banaji, "Chayanov, Kautsky, Lenin : Considerations towards a Synthesis", Economic and Political Weekly (EPW, XI/40 (Orb. 1976)
- K. Bharadwaj, Production Conditions in Indian Agriculture, Cambridge 1974 "Notes on Farm Size and Productivity" EPW, IX/13 (1974
- K. Bharadwaj ve P. K. Daş, "Tenurial Conditions and Mode of Exploitation", EPW, X/5-7 (Feb. 1975)
- K. Boratav, "Türkiye Tarımının 1960'lardaki Yapısı ile İlgili Bazı Gözlemler", SBF Dergisi, XXVII/3 1972
- , "Küçük Üreticilikte Bölüşüm Kategorileri", SBF Dergisi, XXVII/4 (1972
- , Tarımsal Yapılar ve Kapitalizm, Ankara 1980
- A. Bottomley, "The Premium for Risk as a Determinant of Interest Rates in Underdeveloped Rural Areas", Quarterly Journal of Economics (QJE), LXXVII/4 (1963)
- B. Bradby, "The Destruction of Natural Economy", Economy and Society (ES), (1975)
- A. G. Chandavarkar, "The Premium for Risk as a Determinant of Interest Rates in Underdeveloped Areas: Comment", LXXIX/2 (1965)
- N. K. Chandra, "Farm Efficiency under Semi-Feudalism", EPW, IX/ 32-34 (1974)
- A. Chayanov, Theory of Peasant Economy, Illinois 1968
- B. Fine, "On Marx's Theory of Agricultural Rent", ES, 8/3 (1979)
- H. Friedmann, "World Market, State and Family Farm", Comparative Studies in Society and History (1978)
- N. Georgescu-Roegen, "Economic Theory and Agrarian Economics", Oxford Economic Papers, 12/1 (1960)
- M. Harrison, "Chayanov and the Economics of the Russian Peasantry", Journal of Peasant Studies, (JPS), 2/4 (1975)
- S. Hoell, Tarımda Kapitalizmin Gelişmesi ve Toprak Rantı, İstanbul 1975.
- K. Kautsky, "Summary of 'The Agrarian Question'" ES, 5/1 (1976)
- K. Marx, Kapital, Cilt III, 20, 36, 45, 47. Bölümler

- N. Mouzelis, "Capitalism and the Development of Agriculture, JPS, 3/4 (1976)
- N. Mouzelis, "Peasant Agriculture, Productivity and the Laws of Capitalist Development", JPS 6/3 (1979)
- U. Patnaik, "Class Differentiation within the Peasantry", EPW, XI/39 (1976)
- A. Rudra, "Marginalist Explanation for More Intense Labour Input in Smaller Farms", EPW, VIII/22 (1973)
- A. Budra, "Allocative Efficiency of Indian Farmers", EPW, VIII/3 (1973)
- R. Sau, "Farm Efficiency under Semi-Feudalism", EPW, X/13 (1975)
- A. Bhaduri, "A Study in Agricultural Backwardness under Semi-Feudalism", Economic Journal, 83-1 (1973)
- T. W. Schulz, Transforming Traditional Agriculture, New Haven 1964
- T. Shanin, "Measuring Peasant Capitalism", EPW, XII/47 (1977)
- K. Trike, "Economic Property and the Theory of Ground Rent", ES, 6/1 (1977)
- A. K. Sen, "Peasants and Dualism with or Without Surplus Labour" Journal of Political Economy, LXXIV/5 (1966)
- O. Varlier, Türkiye Tarımında Yapısal Değişme, Teknoloji ve Toprak Bölüşümü, Ankara 1978, DPT z
- K. Vergopoulos, "Capitalism and Peasant Productivity", JPS, 5/4 (1978)

SINAV SORULARI

ARA SINAVI

1. Neoklasik iktisadın kırsal kesimlerde tefecilik ve ticarete bakış tarzı nasıldır? Bir değerlendirme yaparak açıklayınız.
2. "Zengin köylü" ile "büyük toprak sahibi" arasındaki sınırın çizilmesinde ne gibi ölçütler önerilmiştir?
3. $Y(a) = \ddot{U}(a) + \ddot{U}(n) + W(a) + \dot{I} + K + P(a)$ denklemiyle özetlenen bölüşüm şemasındaki $P(a)$, \dot{I} , K , $W(a)$ kavramları, *faktör payları* ile ifade edilen bir bölüşüm şemasında da aynı terimlerle ifade edilir. Bu terimler, bu iki yaklaşımda hangi yönlerden farklı içerik ve anlam kazanır? İki bölüşüm yaklaşımını karşılaştırarak açıklayınız.

DÖNEM SONU SINAVI

Soru 1 : Aşağıdaki (a) ve (b) şıklarından birini cevaplandırınız.

- a) "Köylü işletmesi, çağdaş dünya ekonomisi koşullarında ayakta kalma gücünü çoktan yitirdiği halde, öncelikle politik nedenlerle uygulanan kamu destekleme politikalarıyla yapay olarak yaşatılmaktadır. Destek politikaları kaldırıldığı zaman, serbest piyasa koşulları bu geri işletme ve üretim biçimini tasfiyeye uğratacak; modern bir üretim kolunun gereklerini yerine getirebilen güçlü işletmeler tarıma egemen olacak; sanayileşme için tarımdan kaynak aktarımını gerçekleştirebilecek mekanizma işlemeye başlayabilecektir." Bu ifadeyi, Türkiye gerçeğini de dikkate alarak olgusal ve kuramsal açıardan tartışınız.
- b) Neoklasik bir yaklaşımla küçük köylü işletmesinin etkinliğini kanıtlamak isteyenlerin uyguladıkları *ampirik* yöntem ve ölçütleri açıklayınız ve değerlendiriniz. (Kuramsal bir açıklama istenmemektedir.)

Soru 2 : Çağdaş az gelişmiş tarım yapılarında (ve Türkiye'de) karşılaşılan ortakçılık ilişkisi içinde oluşan toprak kirası, kuramsal olarak ele aldığımız üç farklı rant kavramı ile nasıl ve hangi koşullar altında ilgili olabilir? Bir değerlendirme yaparak tartışınız.

Soru 3 : Tarımsal yapıdaki farklılaşma demografik devrelerle nasıl açıklanmıştır? Bu açıklama biçimini, tahrik ettiği politik tartışmaları ve yakın dönemlerdeki olgusal ve kuramsal gelişmeleri de dikkate alarak değerlendiriniz.

DERS : MİKROİKTİSAT — Dönem II. Zorunlu

SORUMLUSU : TUNCER BULUTAY

I. Genel Denge ve Pareto Etkinliği

1. Genel denge (a. temel tanımlar, b. dengenin tanım ve anlamı, c. dengenin varlığı). 2. Pareto Etkinliği (a. etkinliğin anlamı, b. denge, etkinlik ilişkileri). 3. kararlılık (a. temel kavramlar, b. tatonnement süreçleri, c. tatonnement dışı süreçler).

Kaynaklar : 6. s. 70-75, 94-105, 201-207, 232-243; 2. s. 136-155, 185-393; 23. s. 230-246, 267-275, 285-293; 30. s. 3-14, 19-26; 34. s. 15-37.

II. Genel Denge ve Zaman

1. Zamanlar arası genel denge (a. konunun niteliği, b. piyasa fiyatları ve faiz, c. dengenin varlığı koşulları, d. faiz kuramı). 2. Geçici denge (a. konunun niteliği, b. dengenin varlık koşulları) 3. Zaman içinde denge.

Kaynaklar : 8. s. 130-140; 2. s. 175-178; 4. s. 230-244, 253-257; 34. s. 39-60; 39. s. 535-538, 542, 543.

III. Belirsizlik ve Risk

1. Temel kavram ve tanımlar (a. belirsizlik, b. risk, c. koşullu (contingent) mallar). 2. Koşullu mallarda denge. 3. risk karşısında bireysel davranış (a. riske karşı tarafsız kişi, b. riskten kaçan kişi, c. risk seven kişi). 4. Neumann-Morgenstern fayda endeksi. 5. Prospek kuramı.

Kaynaklar : 1. s. 420-428, 431, 432; 2. s. 108-110; 23. s. 52-59, 119, 120, 169-171; 4. s. 273-282, 292, 293; 25. s. 35-357, 374-376; 26. s. 12-17, 19-23; 27. s. 263-269, 277,279.

IV. Oyun Kuramı

1. Giriş (a. kuramın anlamı, b. tarihce, c. oyun çeşitleri). 2. iki kişili oyunlar (a. toplam sabit oyunlar, b. toplam sabit olmayan oyunlar, b1 anlaşmalı (kooperatif) oyunlar, b1.1. Nash pazarlık modeli,

b2. anlaşmasız oyunlar) 3. n kişili oyunlar (a. anlaşmasız oyunlar, b. anlaşmalı oyunlar) 4. Karar kuramı.

Kaynaklar : 1. s. 437-466; 5. s. 106-130; 23. s. 213-222; 28. s. 429-488; 29. s. 234-289 (matematiği çok), 6. s. 170-182.

V: Refah Kuramı

1. Neoklasik refah kuramının temelleri. 2. Ödeme (tazmin) ilkesi. 3. dışsallıklar. 4. kamusal mallar. 5. tüketici fazlası. 6. toplumsal tercihler ve Arrow olanaksızlık teoremi. 7. iktisadi adalet.

Kaynaklar : 6. s. 94-114, 141-144; 2. s. 197-228; 4. s. 200-215; 33. 547, 548, 578-581; 23. s. 49-52, 296-317; 41. s. 589-597; 1. s. 496-535; 38. s. 1223-1225; 40. s. 1521-1523, 1534, 1535; 42. s. 148-154.

VI. Bilgi Ekonomisi ve Kaynak Dağıtım Süreçleri

1. Bilgi Ekonomisi (a. mal kalitesindeki farklılıklar, 6. sinyal verme, c. uzmanca bilgi edinme, d. ucuz fiyatların araştırılması). 2. planlama süreçleri (a. fiyatların yönelttiği süreçler, a1. LAH süresi, a2. Malinvaud süreci, b. miktarların yönelttiği süreçler). 3. kaynak dağıtım süreçleri (a. kuramsal çerçeve, a1. süreçlerin temel anlamı, a2. süreçlerin ortam ve amaçları, a3. hâbersel etkinlik, doyuruculuk, dürtü uygunluğu, b. WRS süreci, c. HRR süreci, d. genel değerlendirme).

Kaynaklar : 2. s. 231-246; 32. 246-253; 43. s. 393-395, 403, 405; 44. s. 1283-1286, 1301, 1302; 45. s. 591-597; 46. s. 389-391; 47. s. 493, 494, 498-503, 508, 509; 48. s. 488-500; 35. s. 1-30; 36. s. 77-87, 119-121, 137-147, 155-158, 180, 18; 37. s. -3, 36, 37, 61-64, 79-81.

KAYNAKLAR

1. W. F. Baumol, *Economic Theory and Operations Analysis*, Fourth Ed., 1977.
2. Hal R. Varian, *Microeconomic Analysis*, 1978.
3. F. M. Henderson, R. E. Quandt, *Microeconomic Theory*, Sec. Ed., 1971.
4. E. Malinvaud, *Lectures on Microeconomic Theory*, 1972.
5. M. D. Intriligator, *Mathematical Optimization and Economic Theory*, 1971.

6. T. Bulutay, Genel Denge Kuramı, 1979.
7. A. C. Chiang, Fundamental Methods of Mathematical Economics, Sec. Ed., 1974.
8. J. R. Hicks, Value and Capital, Sec. Ed., 1961.
9. H. A. John Green. Consumer Theory, 1971.
10. L. Philips, Applied Consumption Analysis, 1974.
11. A. A. Alchian, The Meaning of Utility Measurement, W. Breit H. M. Hochman (Ed.), Readings in Microeconomics, 1968, içinde s. 69-88.
12. O. M. Tangri, Omissions in the Treatment of the Law of Variable Proportions, W. Breit H. M. Hochman (Ed.), Readings in Microeconomics, 1968, içinde, s. 143-150.
13. Joan Robinson, What is Perfect Competition, W. Breit, H. M. Hochman (Ed.), Readings in Microeconomics, 1968, içinde, s. 229-238.
14. G. F. Stigler, Perfect Competition, Historically Contemplated, Essays in the History of Economics, 1965, içinde, s. 234-267.
15. P. A. Samuelson, The Monopolistic Competition Revolution, The Collected Scientific Papers of Paul A. Samuelson, 3, 1972, içinde, s. 18-51.
16. F. M. Scherer, Industrial Market Structure and Economic Performance, 1970.
17. H. A. Simon, Theories of Decision Making in Economics, and Behavioral Science, The American Economic Review, June 1959, s. 253-283.
18. H. A. Simon, Rational Decision Making in Business Organizations, The American Economic Review, September 1979, s. 493-513.
19. H. A. Simon, Rationality as Process and as Product of Thought, The American Economic Review. May 1978, s. 1-16.
20. R. Marris, D. C. Mueller, The Corporation, Competition, and the Invisible Hand, Journal of Economic Literature, March 1980, s. 32-63.
21. Jack Hirscheifer, Price Theory and Applications.
22. K. J. Cohen, R. M. Cyert, Theory of the Firm, Resource Allocation in a Market Economy, Sec. Ed., 1975.
23. J. M. Henderson, C. E. Quandt, Microeconomic Theory, A Mathematical Approach, Third Ed., 1980.

24. A. A. Alchian, H. Demstet, Production, Information costs, and Economic Organization, AER, December 1972, s. 777-795.
25. P. R. G. Layard, A. A. Walters, Microeconomic Theory, 1978.
26. R. Duncan Luce, Howard Raiffa, Games and Decisions, 1957.
27. D. Kahneman, A. Tversky, Prospect Theory: An Analysis of Decision Under Risk, Econometrica, March, 1979, s. 263-291.
28. A. Schoter, G. Sschwödianer, Economics and The Theory of Games: A Survey, Journal of Economic Literature, June 1980, s. 479-527.
29. J. W. Friedman, Oligopoly and the Theory of Games, 1977.
30. F. M. Fisher, The Stability of General Equilibrium: Results and problems, M. J. Artis and A. R. Nobay (Ed.), Essays in Economic Analysis, 1976, içinde, s' 3-29.
31. S. J. Grossman, J. E. Stiglitz, Information and Competitive Price Systems, American Economic Review, May 1976, s. 246-253.
32. J. S. Chipman, J. C. Moore, The New Welfare Economics, 1939-1974, International Economic Review, October 1978, s. 547-584.
33. C. F. Bliss, Capital Theory and the Distribution of Income, 1975.
34. L. Hurwicz, The Design of Mechanisms for Resource Allocation, The American Economic Review, Papers and Proceedings, May 1973, s. 1-30.
35. G. M. Heal, The Theory of Economic Planning, 1973.
36. H. Ersel, Kaynak Dağıtım Süreçleri İçin Kuramsal bir Çerçeve, 1978.
37. P. A. Samuelson. The Pure Theory of Public Expenditure, The Collected Scientific Papers of Paul A. Samuelson, Vol. II, 1966 içinde, s. 1223-1225.
38. J M. Grandmont, Temporary General Equilibrium Theory, Econometrica, April 1977, s. 535-572.
39. M. Walker, On the Nonexistence of a Dominant Strategy Mechanism for Making Optimal Public Decisions, Econometrica, September 1980, s. 1521-1540.
40. R. D. Willig, Consumer's Surplus Without Apology, American Economic Review, September 1976, s. 589-597.
41. Hal V. Varian, Distributive Justice, Welfare Economics, and the Theory of Fairness, F. Hahn, M. Hollis (Ed.), Philosophy and Economic Theory, içinde, s. 134-154.

42. S. J. Grossman, J. E. Stiglitz, On the Impossibility of Informationally Efficient Markets, *The American Economic Review*, June 1980, s. 393-408.
43. M. Rothschild, Models of Market Organization with Imperfect Information: A Survey, *Journal of Political Economy*, November/December 1973, s. 1283-1308.
44. M. Spence, Informational Aspects of Market Structure: An Introduction, *The Quarterly Journal of Economics*, November 1976, s. 591-597.
45. F. E. Stiglitz, Symposium on Economics of Information: Introduction, *The Review of Economic Studies*, October 1977, s. 389-391.
46. S. Salop, F. Stiglitz, Bargains and Ripoffs: A Model of Monopolistically Competitive Price Dispersion, *The Review of Economic Studies*, October 1977, s. 493-510.
47. G. A. Akerlof, The Market for "Lemons": Qualitative Uncertainty and the Market Mechanism, *The Quarterly Journal of Economics*, August 1970, s. 488-500.

SINAV SORULARI

I. ARA SINAV SORULARI (9. Nisan 1981)

- (1.0) 1. Geçici denge kavramını öz ve özet biçimde açıklayınız ve bu kavramın diğer denge kavramlarından farklılığını belirtiniz.
- (1.0) 2. Kararlılık konusunda tatonnement süreçlerini özet biçimde açıklayınız ve kararlılık çözümlemesinin sizce temel özellik ve yetersizliklerini belirtiniz.
- (0.5) 3. "Genel denge kuramının temel amacı kısmi denge çözümleri arasındaki tutarlılık sorununu incelemektir" görüşünü kendi düşüncelerinizi de belirterek açıklayıp tartışınız.

II. ARA SINAV SORULARI (7. Mayıs 1981)

- (1.0) 1. Çekirdek kavramını öz biçimde anlatınız. Bununla rekabetçi denge kavramı arasındaki ilişki, benzerlik ve farklılıkları açıklayınız.

- (1.0) 2. Ödeme ilkesini öz biçimde açıklayınız. Bu ilkeyi kendi görüşlerinizi de belirterek değerlendirip eleştiriniz.
- (5.) 3. "İktisat kuramında dengesizlik durumundaki davranışları belirleyen yeterli bir kuram yoktur; bu alanlardaki bütün görüşler dengesizlik sürecini denge durumu için elde olunmuş davranışlarla açıklamaya yönelirler." görüşünün anlamını açıklayınız ve bu düşüncüyü bir malın piyasasında dengeye ulaşma sürecini gözönüne alarak değerlendirip eleştiriniz.

DÖNEM SONU SORULARI (4. Haziran 1981)

- (2.0) 1. Tüketici için istem eğrisini elde etme aşamalarını, üretici için üretim kümesinin gerekli özelliklerini öz ve özet biçimde açıklayarak kaynak dağıtım süreçlerinde söz konusu olan klasik ortamın temel niteliklerini anlatınız. Bu ortamda Walrascı rekabetçi süreç ile Pareto optimumu arasındaki ilişkileri açıklayınız.
- (2.0) 3. Arrow'un olanaksızlık teoremini, sıral (ordinal), sayal (cardinal) fayda tartışmalarını, bireylerin müdahale edilemez bir otonomileri olduğu düşüncelerini gözönüne alıp özetliyerek bireysel tercihlerden toplumsal tercihlere geçişte ortaya çıkan güçlükler konusundaki görüşlerinizi öz biçimde açıklayınız.
- (1.0) 3. "Genel denge kuramı ekonomilerde dengenin sürekli biçimde varlığını, kararlılığını kanıtlamıştır. Böyle olunca dengesizliğin, bilgi eksikliğinin piyasalarda yarattığı aksaklıklar, bilimsel merak yönünden ilginç olsalar bile, pratik, yaşanan ekonomi açısından hiçbir önem taşımazlar." görüşünü, katılıp katılmadığınızı da belirterek değerlendirip tartışınız.

DERS : MAKROİKTİSAT, Dönem II. Zorunlu

SORUMLUSU : YILMAZ AKYÜZ

I. GEÇİCİ DENGELER : GENEL BİR BAKIŞ

1. Marshallcı Analiz
2. Walrasçı v Keynesçi Geçici Denge
 - Hicks (1946), chs. 9-10; (1965), chs. 5-7.
 - Leijonhufvud (1968), ch. 2.
 - Negishi (1979), chs. 1-3.
 - Weintraub (1979), Part 1.
 - Grandmont (1977)

II. WALRASÇI MAKRO GENEL DENGELER

- Barro and Grossman (1976), ch. 1.
- Sargent (1979), ch. 1.

III. SABİT-FİYAT, MİKTAR TAYINLAMASI MODELLERİ

1. Yanlış Değişim ve "Spillover" Etkileri
2. Sabit-Fiyat Modellerinin Genel Nitelikleri
3. Bir Sabit-Fiyat Makroekonomik Denge Modeli
4. Sınırlı Fiyat Değişmeleri
 - Arrow (1959)
 - Clower (1965)
 - Barro and Grossman (1976), ch. 2 ya da (1971) ve (1974)
 - Solow and Stiglitz (1968)
 - Benassy (1973) ya da (1975) ve (1978)
 - Malinvaud (1977), Parts 1-11.
 - Malinvaud and Younès (1977)
 - Muellbauer and Portes (1978)
 - Negishi (1979), ch. 5.
 - Drazen (1980)
 - Arrow and Hahn (1971), ch. 14.
 - Grandmont and Laroque (1976)

IV. SANISAL (CONJECTURAL) FİYATLAMA VE DENGE

1. Talep Algılama ve Fiyatlama
2. Monopolistik Fiyatlama ve Kısmi ve Genel Monopolistik Denge
3. Makroekonomik Monopolistik Denge
4. Genel Sanisal Denge
 - Negishi (1972) ve (1979), chs. 6-7.
 - Arrow and Hahn (1971), ch. 6. 4.
 - Benassy (1976)
 - Grandmont and Laroque (1976)
 - Hahn (1978)
 - Drazen (1980)

V. ÜCRET VE FİYAT YAPIŞKANLIKLARI VE KEYNESÇİ DENGE

1. Görelî Ücret Hipotezi
2. Riskten Kaçış, Ücret Yapışkanlığı ve Keynesçi Denge
3. İşgücü Verimliliği, Optimal Ücret Politikası ve İstihdam
4. Değişim ve İntibak Maliyeti ve Fiyat Yapışkanlığı
 - Hicks (1974), part III.
 - Trevithick (1976)
 - Negishi (1974) ya da (1979), chs. 8, 9, 17, 18.
 - Baily (1974)
 - Azariadis (1975)
 - Solow (1979a)
 - Varian (1975)

VI. NEOKLASİK MAKRO TEORİDE YENİ MİKRO-TEMELLER VE GELİŞMELER

1. Bekleyiş ve Sürekli Mezat Modelleri
2. Arayış Modelleri
3. Rasyonel Bekleyişler ve Politika Etkinliği
 - Lucas and Rapping (1969)
 - Phelps (1970)
 - Mortensen (1970)
 - Lucas (1972a), (1972b), (1976)
 - Sargent (1973)
 - Sargent and Wallace (1975), (1976)
 - Barro (1976)
 - Friedman (1977)

VII. KEYNESÇİ VE NEOKLASİK MAKRO MODELLERİN GENEL BİR DEĞERLENDİRMESİ

- Tobin (1972)
- Modigliani (1977)
- R. Gordon (1976), (1976a)
- D. Gordon (1974)
- Negishi (1979), ch. 4.
- Rees (1970)
- Grossman (1973), (1979)
- Barro (1979)
- Hahn (1980)
- Solow (1979a), (1980)
- Santamero and Seatér (1978)

VIII. TÜRKİYE'DE GELİR, ENFLASYON VE MAKROEKONOMİK POLİTİKALAR

1. Cari Enflasyon ve Uygulanan Politikaların Niteliği
2. Türk Ekonomisi için Kısa Dönem Bir Makroekonomik Model

REFERANSLAR

- K.J. ARROW (1959) "Towards a Theory of Price Adjustment", *The Allocation of Economic Resources*, A. Abramovitz (ed), Stanford; ve *Studies in Resource Allocation Processes*, K. J. Arrow and L. Hurwicz (eds.), CUP 1977.
- K.J. ARROW and F. H. HAHN (1971) *General Equilibrium Analysis*, Oliver and Boyd.
- C. AZARIADIS (1975) "Implicit Contracts and Unemployment Equilibria", *JPE*, 1183-1202.
- M.N. BAILY (1974) "Wages and Employment Under Uncertain Demand", *RES*, 37-50.
- R.J. BARRO (1976) "Rational Expectations and the Role of Monetary Policy", *JME*, 1-32.
- R.J. BARRO (1979) "Second Thoughts on Keynesian Economics", *AER (PP)*, 54-59.

- R.J. BARRO and H. I. GROSSMAN (1971) "A General Disequilibrium Model of Income and Employment", *AER*, 82-93.
- R.J. BARRO and H. I. GROSSMAN (1973) "Suppressed Inflation and the Supply Multiplier", *RES*, 87-104.
- R.J. BARRO and H. I. GROSSMAN (1976) *Money, Employment and Inflation*, CUP.
- J.P. BENASSY (1973) "Disequilibrium Theory", *Working Paper*, IP-185, Berkeley.
- J.P. BENASSY (1975) "Neo-Keynesian Disequilibrium Theory in a Monetary Economy", *RES*, 503-523.
- J.P. BENASSY (1976) "The Disequilibrium Approach to Monopolistic Price Setting and General Monopolistic Equilibrium", *RES*, 69-81.
- J.P. BENASSY (1978) "A Neokeynesian Model of Price and Quantity Determination in Disequilibrium", *Schwödiauer* (1978)'de
- K. BRUNNER and A. H. MELTZER (1976) (eds.) *The Phillips Curve and Labour Markets*, North Holland.
- R.W. CLOWER (1965) "The Keynesian Counterrevolution: A Theoretical Appraisal", *The Theory of Interest Rates*, A. H. Hahn and P. B. Brechling (eds.), Macmillan; *Monetary Theory*, R. W. Clower (ed.), Penguin, 1969.
- A. DRAZEN (1980) "Recent Developments in Macroeconomic Disequilibrium Theory", *Econometrica*, 283-306.
- M. FRIEDMAN (1977) "Inflation and Unemployment-Nobel Lecture", *JPE*, 451-72.
- D.F. GORDON (1974) "A Neoclassical Theory of Keynesian Unemployment", *Ec. Inquiry*, 431-59; *Brunner and Meltzer* (1976).
- R.J. GORDON (1976) "Recent Developments in the Theory of Inflation and Unemployment", *JME*, 185-219.
- R.J. GORDON (1976a) "Aspects of the Theory of Involuntary Unemployment: A Comment", *Brunner and Meltzer* (1976).
- J. M. GRANDMONT (1977) "Temporary General Equilibrium", *Econometrica*, 535-572.
- J.M. GRANDMONT and S. LAROQUE (1976) "On Temporary Keynesian Equilibria"-*RES*, 53-67; Harcourt (1977).
- H.I. GROSSMAN (1972) "Was Keynes a 'Keynesian'? A Review Article", *JEC. Lit.*, 26-30.
- H.I. GROSSMAN (1973) "Aggregate Demand, Job Search, and Employment", *JPE*, 1353-69.

- H.I. GROSSMAN (1979) "Why Does Aggregate Employment Fluctuate?", *AER*, 64-69.
- F.H. HAHN (1927) "Keynesian Economics and General Equilibrium Theory: Reflections on Some Current Debates", *Harcourt* (1977).
- F.H. HAHN (1978) "On Non-Walrasian Equilibria", *RES*, 1-17.
- F.H. HAHN (1980) "Monetarism and Economic Theory", *Economica*, 1-17.
- G.C. HARCOURT (1977) (ed.) *The Microeconomic Foundations of Macroeconomics*, Macmillan.
- J.R. HICKS (1946) *Value and Capital*, Uxford, second ed.
- J.R. HICKS (1965) *Capital and Growth*, Oxford.
- J.R. HICKS (1974) *The Crisis in Keynesian Economics*, Basil Blackwell.
- A. LEIJONHUFVUD (1968) *On Keynesian Economics and the Economics of Keynes*, OUP.
- R.E. LUCAS (1972a) "Expectations and the Neutrality of Money", *JET*, 103-24.
- R.E. LUCAS (1972b) "Econometric Testing of the Natural Rate Hypothesis", *The Econometrics of Price Determination*, O. Eckstein (ed.), Camb. Mass.
- R.E. LUCAS (1976) "Econometric Policy Evaluation", *Brunner and Meltzer* (1976).
- R.E. LUCAS and L. A. RAPPING (1969) "Real Wages, Employment and Inflation", *JPE*, 721-54; Phelps (1970).
- E. MALINVAUD (1977) *The Theory of Unemployment Reconsidered*, Oxford.
- E. MALINVAUD and Y. YOUNÈS (1977) "Some New Concepts for the Microeconomic Foundations of Macroeconomics", *Harcourt* (1977).
- F. MODIGLIANI (1977) "The Monetarist Controversy or, Should we Foforesake Stabilization Policies?", *AER*, 1-19.
- D.T. MORTENSEN (1970) "Job Search, the Duration of Unemployment and the Pihillips Curve", *AER*, 847-62.
- J. MUELLBAUER and R. PORTES (1978), "Macroeconomic Models with Quantity Rationing", *EJ*.
- T. NEGISHI (1972) "Monopolistic Competition and General Equilibrium", *General Equilibrium Theory and International Trade*, T. Negishi, North Holland; orjinal makale *RES*, 1961, 196-201.

- T. NEGISHI (1974) "Involuntary Unemployment and Market Imperfection", *Economic Studies Quarterly*, 32-41; Negishi (1969), App. 2.
- T. NEGISHI (1978) "Existence of an Under-Employment Equilibrium", *Schwödiauer* (1978).
- T. NEGISHI (1979) *Microeconomic Foundations of Keynesian Macroeconomics*, N. Holland.
- E.S. PHELPS (1970) (ed) *Microeconomic Foundations of Employment and Inflation Theory*, Macmillan.
- E.S. PHELPS (1970) "Introduction: The New Microeconomics in Employment and Inflation Theory", *Phelps* (1970) (ed.).
- A. REES (1970) "On Equilibrium in Labour Markets", *JPE*, 306-310.
- A.M. SANTAMERO and J. E. SEATER (1978) "The Inflation-Unemployment Trade-Off: A Critique of the Literature", *JEC. Lit.*
- T.J. SARGENT (1973) "Rational Expectations, the Real Rate of Interest, and the Natural Rate of Unemployment", *Brookings Papers*, 2. 429-480.
- T.J. SARGENT (1979) *Macroeconomic Theory*, Academic Press.
- T.J. SARGENT and N. WALLACE (1975) "Rational Expectations, the Optimal Monetary Instrument, and the Optimal Money Supply Rule" *JPE*, 241-254.
- T.J. SARGENT and N. WALLACE (1976) "Rational Expectations and the Theory of Economic Policy", *JME*, 169-83.
- G. SCHWODIAUER (1978) (ed) *Equilibrium and Disequilibrium in Economic Theory*, D. Reidel.
- R.M. SOLOW (1979) "Alternative Approaches to Macrotheory-A Partial View", *Canadian JEcs.*, 339-54.
- R.M. SOLOW (1979a) "Another Possible Source of Wage Stickiness", *JME*, 79-82.
- R.M. SOLOW (1980) "On Theories of Unemployment", *AER*, 1-11.
- R.M. SOLOW and J. E. STIGLITZ (1968) "Output, Employment and Wages in the Short Run", *QJE*, 537-560.
- J. TOBIN (1972) "Inflation and Unemployment", *AER*, 1-18.
- J. TREVITHICK (1976) "Money Wage Inflexibility and the Keynesian Labour Supply Function", *EJ*, 327-332.
- H.R. VARIAN (1975) "On Persistent Disequilibrium", *JET*, 218-28.
- E.R. WEINTRAUB (1979) *Microfoundations*, CUP.

SINAV SORULARI**ARA SINAVI**

Aşağıdaki her bölümden bir soru yanıtlayınız.

BÖLÜM I (40 Puan)

1. Stagflasyon, Keynesçi işsizlik ve baskı altındaki enflasyon durumlarında klasik bütçe politikalarının gelir ve istihdam düzeyleri üzerindeki etkilerini kıyaslayınız.

2. Sabit-fiyat modelleri, Keynesçi ve Walrasçı yaklaşımlar arasındaki farkları vurgulamakta mıdır? Tartışınız.

BÖLÜM II (30 Puan)

3. Arz çoğaltanı kavramını tartışınız ve talep çoğaltanı ile kıyaslayınız. Buna neden aynı zamanda enflasyon çoğaltanı da denmektedir?

4. Fiyatlar sabitken hangi koşullarda parasal ücretlerdeki bir düşüş gelir ve istihdam düzeylerinin artmasına yol açabilir? Tartışınız. Bu durumda ulaşılan dengenin özellikleri nelerdir?

BÖLÜM III (30 Puan)

5. Sabit-fiyat modellerinde denge durumunda, karşılıklı olarak avantajlı bütün değişimler yapılmış olduğu halde, bu durumlar neden Pareto-etkin olmayabilir? Tartışınız. Önce, bu koşullarda uygulanabilecek Pareto etkinliği kistasını tanımlayınız.

6. "Non-tatonnement modellerinde fiyat değişebilirliği, ekonominin Walrasçı dengeye ulaşmasını sağlamaya yetmez". Tartışınız ve makroekonomik açıdan değerlendiriniz.

DÖNEM SONU SINAVI

Aşağıdaki her bölümden bir soru yanıtlayınız.

BÖLÜM I (40 Puan)

1. Türk ekonomisinin 1977-1979 ve 1980-1981 dönemlerinin temel özelliklerini kısaca karşılaştırınız ve talep kısımaya yönelik (a) gelirler ve fiyatlar, (b) kredi ve faiz (c) vergi ve harcama politikaları-

nın bu farklı konjonktürlerdeki etkilerini, ekonominin özelliklerini gözönünde tutarak kıyaslayınız.

BÖLÜM II. (30 Puan)

2. Fiyat ve ücretlerin Walrasçı anlamda değişebildiği varsayımı terkedildiğinde, doğal işsizlik oranı hipoteziyle rasyonel bekleyişlere bağlı politika etkinsizliği hipotezini elde edebilir myiz? Tartışınız.

3. Ücret rijitliğini açıklamayı amaçlayan teorilerden hangileri, ücret rijitliğinin, Keynesçi işsizliğe rağmen ortaya çıkabildiğini göstermektedir? Tartışınız.

BÖLÜM III (30 Puan)

4. Sanısal (conjectural) rekabetçi dengeyi, Walrasçı rekabetçi denge ve monopolistik denge ile kıyaslayınız.

5. İşgücü piyasası ve ücret konusundaki neoklasik teorileri ampirik gözlemler açısından değerlendiriniz.

Not : Dönem içinde çeşitli teorik konularda problem ya da deneme niteliğinde 12 tane ödev verilmiştir.

DERS : DEĞER, BÖLÜŞÜM ve BÜYÜME KURAMLARI —

Dönem II. Seçimlik

SORUMLUSU : NURİ YILDIRIM

KISIM I : DİNAMİK EKONOMİK MODELLER (DEM)

1. TANIMLAR

- Sistemin durum'u : x vektörü
(kümelerle ilgili tanımlar : dışbükeylik, kapalı ve açık kümeler, içsel noktalar; koni)
- teknoloji kümesi : $Z(t)$
- DEM'in varsayımları
- Kapalı üretim sistemi : $\{n(t)\}$ ve $\{z(t)\}$ silsileleri
- yörünge : $(x(0), T)$
- açık model : $\{n(t)\}$, $\{Z(t)\}$ $\{f(t)\}$ silsileleri

2. DİNAMİK MODELER

- basit Leontief modeli : $M(L)$
(çok-kenarlı koni, yarım uzay)
- von Neumann ve Gale modelleri : $M(N)$, $M(G)$ (baz süreçler, yoğunluklar, teknolojik koninin özellikleri, Gale koşulu, alt-doğrusal fonksiyon)
- yarı-von Neumann modelleri
- DEM'de modelin belirlenme alanı : $K(x, t)$ kümesi
- DEM'de modelin alacağı değerler kümesi : $K(Y, t)$ kümesi
(izdüşüm, nokta-küme eşlemesi, sınırlanmış küme, yukarı yarı süreklilik)
- DEM'in teknolojik eşlemesi : $a(t, x)$ kümesi
(Minkovski işlemleri, normal küme, eşlemenin normalliği)

3. DEM ÇERÇEVESİNDE TEMEL OPTİMİZASYON PROBLEMLERİ

(doğrusal fonksiyonel, bir fonksiyonun hiper-düzlemi, küme sınırları, pozitif sınır)

- Optimal yörünge, etkin yörünge
(teknolojik eşlemenin monotonluğu, eşlemenin normal örtüsü, K-karşılaştırma, K-normallik, bitişik koni, bir doğrusal fonksiyonun iki kümeyi ayırması, ayırıcı hiper-düzlem, bir kümenin dışbükey örtüsü, konisel örtü, K-pozitif sınırlar)
- Fiyat vektörleri kümesi : K^*
- Optimal yörüngelerin temel özellikleri : Bellmann ilkesi
- K-etkin yörüngelerin varlığı teoremi
(ters eşleme : $a^{-1}(t)$, K-kararlılık, destek fonksiyonu, süperdoğrusal fonksiyon,
- düal eşleme : $a(t, p)$, düal teknolojik koni : Z^* , minimax hakkında teorem, alttan sınırlı nokta, dışbükey kümeden ışının ayrılması)
- fiyat sistemi silsilesi : $\{p\}$; karakteristik hakkında teorem

4. MODELİN EKONOMİK VE TEKNOLOJİK BÜYÜME HIZLARI

5. DEM'de DENGELİ DURUMLARI

- Genelleştirilmiş denge durumu
- Farklı büyüme hızları ve denge durumlarının varolabilmesi durumları
- Düzenli modeller : tek denge durumu ve tek büyüme hızı hali
- düal model : M^*
- düal modelde denge durumu
- $M(L)$ 'de denge durumu
- yörünge üzerinde malların ortalama büyüme hızları
- alt modeller, ayrıştırılmaz modeller
(ayrıştırılabilir ve ayrıştırılmaz matrisler)

6. TURNPIKE TEOREMLERİ : EN ZAYIF, ZAYIF, NOMAL, KUVVETLİ, EN KUVVETLİ BİÇİMLERİ

(von Neumann kenarı, doğrusal örtü)

KISIM II : OPTİMALİTE MODELLERİ

7. OPTİMAL BİRİKİM ORANI

- i) Ramsey modeli
- ii) Ekonomik büyümenin altın kuralı (Solow-Phelps)
- ii) Turnpike yapısına sahip optimal yörüngeler : K. Shell modeli ve onun genelleştirilmesi

2. OPTİMALİTE MODELLERİ

A) Tek sektörlü modelde optimal büyüme

(Optimalite koşulu, ters optimal problemi-Kurz, dengeli ve optimal dengeli büyüme, altın kural, turnpike teoremi, Sheshinski optimal büyüme modeli)

B) Çok-mallı optimalite modelleri

i) Doğrusal-olmayan soyut optimal model

(Model ve dualinin yazılışı, Kuhn-Tucker koşulları, optimal değerler)

ii) Doğrusal optimal modeller

a) Genel doğrusal optimal model : bağlı üretim hali (Optimal çözümün ve optimal değerlerin analizi, koşullardaki değişmelerin etkileri, tamamlayıcı üretim süreçlerinin çözüme sokuluşu)

b) I-0 matriksi temeline dayanan optimal modeller

b1) Her mal bir süreçte üretiliyor, her süreç bir mal üretiyor :

- "sadece emek kıt kaynak" hali
- üretim kapasiteleri modeli
- üretim kaynakları sınırlaması hali

b2) Her mal birden çok süreçte üretilebiliyor, fakat her süreç sadece bir mal üretiyor :

- "sadece emek kıt kaynak" hali
- üretim kaynakları sınırlaması hali (statik ve dinamik olarak)

KAYNAKLAR

T. Bulutay, Genel Denge Kuramı, 1979.

M.J. Farrell, F. H. Hahn, "Problems in the theory of optimal accumulation", RES, 1967, sh. 1-151.

D. Gale, The theory of linear economic models, 1960.

D. Gale, "On Optimal development in a multi-sector economy", P. Newman (ed.) Readings in mathematical economics, 1968 içinde.

- G. Hadley, M. C. Kemp, Variational methods in economics, 1971.
- M.D. Intriligator, Matematical optimization and economic theory, 1971
- T.C. Koopmans, "On the concept of optimal economic growth", The economic approach to development planning, 1965 içinde.
- V.L. Makarov, A. M. Rubinov, Mathematical theory of economic dynamics and equilibria, 1977.
- E. Malinvaud, M. O. L. Bacharach (eds.) Activity analysis in the theory of growth and planning, 1967.
- L.W. McKenzie, "Turnpike theory", Econometrica, Sept. 1976.
- M. Morishina, Equilibrium, stability and growth, 1964.
- M. Morishima, Theory of Economic growth, 1969.
- H. Nikaido, Convex Structures and economic theory, 1968.
- H. Nikaido, Introduction to sets and mappings in modern economics, 1970.
- E.S. Phelps, Golden rules of economic growth, 1966.
- F. Ramsey, "A mathematical theory of saving", EJ, 1928, s. 543-59.
- P. Samuelson, "A turnpike refutation of the golden rule in a welfare maximizing many-year-plan", Shell (ed.) 1967 içinde.
- K. Shell (ed.), Essays on the theory of optimal economic growth, 1967.
- E. Sheshinski, "Optimal accumulation with learning by doing", Shell (ed. 1967) içinde.

DÖNEM SONU SINAV SORULARI

1. Şu iki şıktan birisini cevaplayınız :

- i) Dinamik Doğrusal Ekonomik modellerde teknoloji kümesi $Z(t)$ 'yi tanımlayınız ve özelliklerini belirtiniz.
- ii) Dinamik Doğrusal Ekonomik modellerin teknolojik eşlemesi a $(t, x(0))$ kümesini tanımlayınız ve özelliklerini belirtiniz.

2. Şöyle bir ekstremal problem verilmektedir :

$$\text{Max : entegral } (0, T) \frac{C(t)}{L} \exp(-at) dt$$

Sınırlar :

$$Y(t) = C(t) + I(t) = [1 - s(t)] Y(t) + s(t) Y(t)$$

$$\frac{dK(t)}{dt} = s(t) \cdot F[K(t), L] - bK(t)$$

$$\frac{K(0)}{L} = k(0) \quad \text{ile} \quad \frac{K(t)}{L} = k(t)$$

Pozitifdir. $s(t)$ sıfır ile bir kapalı aralığında olup, b pozitif ve birden küçüktür. $\frac{K(t)}{L}$, $k(t)$ den büyük veya ona eşittir.

Nüfusun sabit, üretim fonksiyonunun birinci dereceden homojen olarak alındığı bu problemde planlama dönemi T yeterince uzun olsun. Optimal tasarruf oranı konusunda isbatlanan turnpike teoremine göre, eğer verilen bu problemin çözümünde optimal yörüngeler mevcut ise optimal kontrol $s(t)$ fonksiyonu da mevcut olacaktır. Bu optimal tasarruf fonksiyonu $s(t)$ 'nin başlangıç ve son yıl koşullarının çeşitli durumlarına göre taşıyacağı özellikleri ana hatlarıyla anlatınız.

NOT : Soru 3, matbaanın olanaklarının elvermemesi nedeniyle, basılamamıştır.

DERS : UYGULAMALI EKONOMETRİ, Dönem II. Seçimlik

SORUMLUSU : ERCAN UYGUR

İki bölümden oluşan bu derste, iktisat teorisince belirlenen belli başlı ekonomik modellerin ekonometrik analizi yapılmıştır.

Dersin ilk bölümünde, tek ve eşanlı denklemlerden oluşan modellerde; ekonometrik tahmin, tahmin sonuçlarının irdelenmesi ve tahminde karşılaşılan sorunlar üzerinde durulmaktadır. Ayrıca, modellerden elde edilebilen ileriye dönük tahminler üzerinde de durulmaktadır.

Dersin ikinci bölümünde aşağıdaki ekonomik modellerin ekonometrik incelemesi yapılmaktadır.

- i) Tüketim Modelleri
- ii) Yatırım Modelleri
- iii) Para İstemi Modelleri
- IV. Ücret-Fiyat Modelleri
- V. Makro-Ekonomik Modeller

Dersin ilk bölümü için başvurulabilecek başlıca İngilizce kaynaklar şunlardır;

- J. Johnston, *Econometric Methods*, (2nd. Ed.), McGraw-Hill, 1972.
- J. Kmenta, *Elements of Econometrics*, Macmillan, 1971.
- G. S. Maddala, *Econometrics*, McGraw-Hill, 1977.
- A. S. Goldberger, *Econometric Theory*, John-Wiley, 1964.
- H. Theil, *Principles of Econometrics*, John-Wiley, 1971.
- E. Malivaud, *Statistical Methods of Econometrics*, (2nd. Ed.), North-Holland, 1970.

Dersin ikinci bölümü için, yukarıdakilere ek olarak, başvurulabilecek başlıca İngilizce kaynaklar şunlardır;

- J. S. Cramer, *Empirical Econometrics*, North-Holland, 1971.
- K. F. Wallis, *Topics in Applied Econometrics*, Gray-Mills, 1973.

- J. L. Bridge, Applied Econometrics, North-Holland, 1971.
- R. F. Wynn-K. Holden, An Introduction to Applied Econometric Analysis, Macmillan, 1974 .
- M. K. Evans, Macroeconomic Activity, Harper-Row, 1969.
- L. R. Klein, A Textbook of Econometrics, (2nd. Ed.), Prentice-Hall, 1974.

Dersin her iki bölümü için başvurulabilecek başlıca Türkçe kaynaklar şunlardır;

- T. Bulutay, Ekonometrik Bir Deneme, SBF, 1967.
- T. Ertek, Ekonometriye Giriş, ODTÜ, 1973.

Derste işlenen konular için başvurulabilecek diğer kaynaklar özellikle makaleler, yeri geldikçe verilmiştir.

DÖNEM SONU SINAVI

1. $y = XB + u$ modelinin en küçük kareler yöntemi ile tahmini için gerekli varsayımları yaparak, en küçük kareler tahmin edicilerinin "En iyi Doğrusal Sapmasız" olduklarını, Gauss-Markov teoremini kanıtlayarak gösteriniz.
2. Genelleştirilmiş en küçük kareler yöntemi, hangi durumlarda ve neden en küçük kareler yönteminden daha üstündür gösteriniz. Bu yöntemin uygulanabilmesi için, en küçük kareler yöntemine kıyasla ek bilgilere gerek var ise belirtiniz.
3. $y = XB + u$ modelinde,

$$E(u) = 0, E(uu') = b^2(u)P \quad U(t) = Pu(t-1) + et$$

$$E(e) = 0, E(ee') = b^2(e) I$$
 - i) P'nin sıfırdan farklı olduğu varsayımıyla ve alacağı değere göre modelde hangi sorun olduğunu tartışın. Bu sorun'un varlığını test edecek bir istatistik tanımlayınız. X değişkenleri arasında gecikmeli bağımlı değişkenler var ise tanımladığınız istatistik geçerli midir?
 - ii) P bilinmiyor ise tahmin edilebilir mi? P'nin ve B katsayılarının birlikte tahminini olanaklı kılacak bir yöntemi açıklayınız.
4. Ekonometrik modellerde, açıklayıcı değişkenler arasında gecikmeli bağımlı ve/veya gecikmeli bağımsız değişkenlere sık rast-

lanır. Yatırım veya para istemi modelleri çerçevesinde, bu tür değişkenlerin varlık nedenlerini, yaratabilecekleri sorunları ve çözüm yollarını tartışınız.

$$5. C(t) = a(1)y(t) + a(2)C(t-1) + u(1t)$$

$$I(t) = b(1)y(t) + b(2)Y(t-1) + u(2t)$$

$$Y_t = c(t) + I(t)$$

modeli verilmiştir.

- i) Verilen modeldeki denklemlerin eşanlı olarak tahmin edilip edilemeyeceğini, sonuç olumlu ise bir tahmin yöntemini ve bu yöntemden elde edilecek tahmin edicilerin özelliklerini belirleyiniz.
- ii) Modeldeki tüketim işlevi tek denklem olarak en küçük kareler yöntemi ile tahmin edilir ise, kısa ve uzun dönemi MPC tahminlerinde bir sapma olacak mıdır tartışınız.

NOT : Tam not için 4 soru yanıtlanmalıdır. Süre 3 saattir.

DERS : MALİYE TEORİSİ Dönem II. Seçimlik

SORUMLUSU : ÖZHAN ULUATAM

- Kamu Kesiminin İktisadi Gerekçeleri
- Kamu Kesiminin Temel Nitelikleri
- Siyasal Rejim Farklılıkları ve Kamu Kesimi
 - Harcamalar Açısından
 - Gelirler Açısından
- İktisadi Gelişme Farklılıkları ve Kamu Kesimi
 - Harcamalar Açısından
 - Gelirler Açısından
- İktisadi Birleşmelerin Mali Sorunları
- Vergi Andlaşmaları